

Harmincovu ulicu dokončili, podchod Saratov vraj nerekonštruovali

Ulica je širšia, práce pokračujú

Dlhoročné sľuby, niekoľkonásobné volebné plány, nakoniec realita. Harmincova ulica je širšia o dva pruhy, v každom smere pribudol buspruh. Mesto tu ešte pripravuje cyklotrasu.

Na jar stavebník i mesto priznali sklz dva mesiace, toto meškanie sa už našťastie nepredlžovalo. Harmincova ulica je rozšírená. Hlavné mesto ju počas septembra odovzdalo do predbežného užívania. Práce, ktoré sa začali vlni v septembri, však ešte neskončili, robotníkov tu bude vídať približne do konca novembra. Obmedzenia pre šoférov však mesto v súvislosti s dokončovaním neavizuje.

Na rozšírenie Harmincovej bolo vydané územné rozhodnutie ešte v roku 2007. Projekt však brzdili roky nevysporiadané pozemky. Ich výkup sa podaril hlavnému mestu v spolupráci s mestskými poslancami za Dúbravku a súkromníkom v roku 2019. Porozprávali sme sa s nimi, viac o rekonštrukcii a prácach sa dočítate na 5. strane.

Podobne dlhoročným projektom, no zatiaľ bez výrazného viditeľného efektu, je rekonštrukcia podchod Saratov. Opýtali sme sa na hlavnom meste, prečo ho len krátko po dokončenej rekonštrukcii opäť rozkopali.

V téme čísla sme sa pozreli na otázky sociálnych sietí, debát. Potkany. Ich výskyt, prevenciu premnoženia i ničenie. Odborníci poradili, kam sa obrátiť a čo robiť, aby sme množenie potkanov nepodporovali.

S fotoaparátom sme nazreli na Dúbravské hody či festival umenia Spomienka na Deža. Nahliadnite na stranách 19. a 20.

Stupeň ochrany sa zvýši na najvyšší, piaty

Devínska Kobyla bude prírodnou rezerváciou

Od januára bude Devínska Kobyla prírodnou rezerváciou s rozlohou 651 hektárov. Stupeň ochrany sa na tomto území zvýši na najvyšší, čiže piaty. Tento návrh schválila vláda. Podľa materiálu má mať dve zóny. V zóne A s výmerou 489 hektárov by mal platiť piaty stupeň ochrany a v zóne B štvrtý stupeň ochrany. Chránené územie sa rozkladá v katastrálnych územiach Devína, Devínskej Novej Vsi a Dúbravke.

Ministerstvo životného prostredia zdôvodňuje zvýšenie stupňa ochrany zabezpečením priaznivého stavu lesných biotopov európskeho a národného významu. Zmena prináša so sebou aj obmedzenia hospodárskeho využívania lesných pozemkov. Lesy majú byť podľa ministerstva ponechané na prirodzený vývoj s výnimkou nutnej údržby značených chodníkov.

Z rozpočtu verejnej správy by mali byť jednorazovo uhradené výdavky vo výške 1601 eur na označenie hranice Devínskej Kobyly a jej zón.

Na miestach, kde je navrhovaný piaty stupeň ochrany, dôjde v dotknutých lesných porastoch k obmedzeniu bežného hospodárenia, ktoré bude podľa ministerstva životného prostredia kompenzované z rozpočtu verejnej správy formou finančnej náhrady v predpokladanej výške 52 724 eur za rok. Reálnu finančnú náhradu vypočíta súdny znalec z odboru lesníctva.

Vyhlasením prírodnej rezervácie sa majú ochrániť dubovo-hrabové lesy, lipovo-javorové suchomilné travinno-bylinné a krovinové porasty. Okrem toho Sandberg, príbojová jaskyňa, kremencové skaly, krasová tiesňava a kameňolom a živočíchy ako kováčik fialový, hubár jednorohý a netopiere.

(lum)

Kontajnery nie sú problém, poriadok a dôslednosť pri vyhadzovaní smetí áno

Ak nájdete potkana na toalete, nezatvárajte poklop

Text: Lucia Marcinátová

Hlodavce majú podobne ako hmyz svoje sezóny, v Bratislave sú však už potkany celoročný problém. Na svoje prežitie potrebujú v blízkosti potravu a vodu. Hovorí odborník na deratizáciu Marko Budinský z firmy iDeratizácia, ktorý radí, aj čo robiť či nerobiť, ak objavíme potkana v toalete. Upozorňuje tiež na poriadok v okolí kontajnerov, zodpovednosť obyvateľov či kŕmenie zvierat na ulici.

Majú aj potkany, prípadne hmyz svoje sezóny, kedy je podľa vás problematika potkanov na sídliskách najvypuklejšia?

Áno, samozrejme ako hlodavce, tak aj hmyz, majú svoje sezóny. Pri hmyze je to obdobie od mája do októbra, záleží na teplotách, ale zväčša vrchol sezóny hmyzu býva júl až september. Vnímame, že každý rok je iný v tom, aký druh škodného hmyzu sa premnoží. Minulý rok bol suchý a teplý a výjazdy na hmyz sme mali až do novembra, darilo sa hlavne ploščiam.

A čo obdobie hlodavcov, kedy je ich viac, kedy menej?

Čo sa týka hlodavcov, tie už v Bratislave riešime celoročne. Posledné zimy totiž už neboli tak chladné. Hlavná sezóna hlodavcov je od marca do júna a od septembra do novembra. V týchto obdobiach prebieha celoplošná preventívna deratizácia a zároveň evidujeme najviac objednávok represívnej deratizácie.

Ako správanie ľudí môže pomôcť regulovať počty hlodavcov? Čím ľudia množeniu potkanov pomáhajú?

Na regulovanie počtu hlodavcov pomáha hlavne riešenie problému v zárodku, respektíve neignorovať tento problém, keď vznikne. Potkan potrebuje na prežitie v blízkosti potravu a vodu, preto odporúčame dohliadať na poriadok v kontajnerových stojiskách, byť trochu zodpovednejší, pokiaľ vysypeme odpad omylom mimo kontajnerov. Nepomáha ani kŕmenie a miska s vodou pre iné zvieratká pred bytovým domom. Primárny dôvod množenia potkanov je

ale nehoda, kto ponese náklady za deratizáciu, respektíve bytový dom po vykonaní preventívnej deratizácii pokladá za problém vyriešený. V Dúbravke sme mali jeden prípad, volala nám pani v dôchodkovom veku, ktorá bývala v terasovom byte na prízemí, že objavila potkana v byte. Hniezdo mala v predzáhradke a bytová správa neschválila hradenie deratizácie zo zdrojov bytového fondu a pani si z dôchodku samozrejme nemohla dovoliť takýto zásah. Problém hniezda pri bytovom dome však znamená problém pre celú bytovku, nakoľko potkany hľadajú stále nové zdroje potravy a je len otázka času, kedy bude populácia tak veľká, aby objavili cestu cez stúpačku na vyššie poschodia. Máme viacero prípadov z Petržalky, ale aj Dúbravky, kde sa vyskytol potkan na 10 - 12 poschodí v záchode.

Spomínali ste poriadok okolo kontajnerov, sú problematické kontajnery, prípadne pomáhajú uzamknuté kontajnerové stojiská?

Kontajnery samé o sebe nie sú problém, poriadok a dôslednosť pri vyhadzovaní smetí áno. Uzamknúť stojisko priamo nezabráni potkanom vchádzať do takéhoto stojiska, ale stojiská pomáhajú pri udržiavaní poriadku, nakoľko k nim majú prístup iba obyvatelia. Nám to tiež dovoľuje umiestňovať do stojísk pevne osadené deratizačné boxy.

Ľudia mali pred spustením zberu bioodpadu obavy, že zvyšky potravy budú potravou pre potkany, čo si o tom myslíte? Aké máte skúsenosti?

Opäť je to hlavne o ľuďoch, počuli sme, že obyvatelia hlásia problémy spojené s bioodpadmi, ale skôr je to o náraste populácie hlodavcov. Pokiaľ niekto vylieva jedlo do kanalizácie je to určite horšie ako samotné bioodpady. Budem sa opakovať, treba byť dôsledný a nesypať odpad mimo odpadovú nádobu a sledovať situáciu. Potkan si potravu nájde vždy, pokiaľ obyvatelia zaznamenali zvýšenú koncentráciu hlodavcov pri stojisku, treba zabezpečiť represívnu deratizáciu v danom okolí. Poprípade urobiť preventívne opatrenia v podobe osadenia deratizačných boxov do stojiska.

Venujete sa deratizácii, akých priestorov, plôch, objektov, na čo sa zameriavate?

Naša firma sa zaoberá všetkými deratizačnými a dezinfekčnými prácami. Robíme preventívne aj represívne zásahy, vo firmách v bytových domoch, v rodinných domoch, ale aj na družstvách, 24/7 výjazdy v prípade vyskytnutia hlodavca v byte či dome. Posledné roky sú aj časté objednávky pravidelnej preventívnej deratizácie v nových rodinných domoch postavených pri poliach, tam majú väčšinou problémy s myšami na povale. Represívne dezinfekcie proti plošticiam, švábom, kliešťom, komárom, sršňom, drevokazným mravcom a veľa iného škodného hmyzu. Preventívne repelentné postreky proti hmyzu s dlhšou účinnosťou na letnú sezónu a dezinfekcie priestorov, hál, reštaurácii, bytov po chorobe alebo pred príchodom novorodenca pomocou studeného zahmlievania.

Aký je rozdiel medzi represívnu a preventívnu deratizáciou?

Preventívna deratizácia je zameraná na zabezpečenie ochrany citlivých priestorov. Napríklad pivníc v bytových domoch. Pri náhodnom vyskytnutí hlodavcov v takýchto priestoroch musíme zabezpečiť, aby mali dostatok deratizačných boxov na ich likvidáciu. Represívna deratizácia rieši už vzniknutý problém ako zahniezdenie hlodavcov v blízkosti bytového domu alebo v kanalizácii. Preventívna deratizácia sa vykonáva dvakrát ročne a represívna na objednávku.

Pri represívnej deratizácii denne monitorujeme a riešime situáciu, až kým problém nezmizne, zväčša to býva od 5 do 10 dní.

Využívate aj endoskopické kamery, ako?

Endoskopické kamery využívame na viacero účelov napríklad hľadanie tunelov v zateplení domu, ktorými myši chodia do povál. Hľadanie trusu v neprístupných miestach alebo samotných hlodavcov v ťažko dostupných priestoroch.

Aké máte skúsenosti, kde najčastejšie, v akých priestoroch potkany na sídliskách prebývajú alebo sa množia?

Z pravidla sa držia vždy čo najbližšie od zdroja vody a potravy, na miestach, kde nebudú rušené. Môžu to byť rôzne potrubia, kanalizácia, pivnice, predzáhradky. V bytovkách uprednostujú elektrorozvodné skrine, stúpačky, kotolne alebo teplovod a v rodinných domoch sa radi usídlia pod kompost, pod psiu búdu alebo záhradný domček.

Sú podľa vás potkany nebezpečné, alebo kedy by mohli byť nebezpečné?

Nebezpečné z hľadiska, že by napadli človeka ani nie, pokiaľ na potkana vyslovene neútočíme. Nakoľko žijú primárne v kanalizáciách, je tu ale veľké riziko prenosu chorôb a vedia napraviť aj veľké majetkové škody v podobe znehodnoteného tovaru alebo poškodenej elektroinštalácie, zateplenia a podobne. Chcel by som upozorniť, že ak zistíte prítomnosť potkana na toalete, nezatvárajte poklop, neprídu tam ďalšie. Je to prieskumník, ktorý odíde tou istou cestou, akou prišiel. Pokiaľ mu uzatvoríte cestu, bude hľadať iné cesty na únik a tie smerujú len ďalej do bytu.

Kedy by mal človek podľa vás zavolať služby deratizácie? Obyvatelia totiž často nevedia, kto má čo v správe, kto má čo deratizovať.

Určite netreba podceňovať situáciu, keď človek vidí v okolí bytového domu potkany aj cez deň. Treba si všímať tunely v pôde zväčša pri kanáloch a pod fasádou bytovky. Taktiež trus a poškodenú izoláciu rozvodov v pivniciach, čokoľvek, čo nasvedčuje prítomnosti potkana. Správcovia bytových domov, o ktoré sa staráme, vedia, aké miesta si majú všímať a v prípade akéhokoľvek podozrenia ihneď vykonávajú monitoring a následne represívnu deratizáciu. Či už je to priamo v bytovom dome alebo blízkom okolí. Takéto zásahy sa hradia z bytového fondu.

Citát:

Máme viacero prípadov z Petržalky, ale aj Dúbravky, kde sa vyskytol potkan na 10 - 12 poschodí v záchode.

Dve deratizácie sú povinné

Potkany: Kedy zasahuje správca a kedy obec?

Text: Lucia Marcinátová

„Otvorím kontajner a tam sa na mňa usmieva. Videl som, ako na ulici zaliezol do diery. Behal pri obchodnom dome.“ Prichádzajú podnety, otázky čítame na sociálnych sieťach, diskusie, reakcie. Potkany. Častá téma debát. Kam ich smerovať? Ako neprispievať k tomu, aby bolo potkanov viac? Kde hľadať pomoc a kto má čo na starosti? Odpovede sme hľadali na oddelení životného prostredia a u odborníkov, ktorí sa špecializujú na deratizačné, dezinfekčné a dezinfekčné práce.

Deratizácia a prevencia proti hlodavcom sú podobne ako čistenie verejných priestorov či kosenie rozdelené podľa zodpovednosti. Niečo má na starosti obec, niečo súkromník, správca bytového domu alebo Bratislavská vodárenská.

Tá je povinná deratizovať kanalizačnú sieť, ktorú spravuje. „Prívodné potrubia však BVS ne-spravuje. Prípojky sú príslušenstvom k bytovému domu, čiže patria k spoločným zariadeniam domu, je to definované v zákone o vlastníctve bytov,“ vysvetľuje Ladislav Šusták z Úseku odpadového hospodárstva, odstraňovania nepojazdných motorových vozidiel a vrakov Oddelenia životného prostredia mestskej časti Bratislava-Dúbravka.

„Obce, teda aj mestská časť, je povinná deratizovať nespevnené verejné priestranstvá a budovy a objekty, ktoré vlastní alebo spravuje,“ dodáva odborný zamestnanec.

Preventívnu deratizáciu mestská časť organizuje pravidelne každú jar a jeseň. V prípade mimoriadneho výskytu hlodavcov pridáva podľa odborného zamestnanca aj mimoriadne deratizácie v objektoch, ktoré mestská časť spravuje. Ide napríklad o školské budovy či verejné priestranstvá.

Pivnica či stojisko - správca

Obyvatelia často nevedia, čo všetko by mal deratizovať správca, správcovská spoločnosť. Ak teda Dúbravčania zbadajú potkana v pivnici či pri kontajnerovom stojisku, je potrebné kontaktovať správcu.

„Vnútorne priestory bytových domov, pivnice, ale aj vodovodné, teplotné, kanalizačné prípojky, predzáhradky, kontajnerové stanovište, to všetko by mal deratizovať správca,“ vraví Šusták. „Má tiež na starosti okolie bytového domu aspoň jeden meter od obvodového múru budovy.“

Práve v trhlínach obvodového múru a aj predzáhradkách sa potkany často vyskytujú.

Stará pošta, dom holubí - vlastník

Často sa v súvislosti s potkanmi spomínajú strašiaky Dúbravky. Opustené chátrajúce budovy. Zvýšený výskyt hlodavcov nedávno ľudia hlásili z okolia takzvaného domu holubieho. Nový vlastník bývalej ubytovne ministerstva vnútra na Saratovskej, firma Sekyra Group Development, slovenská odnož známej českej developerskej spoločnosti Sekyra Group, ktorá chce z vo výškovej budove zriadiť byty, robila mimoriadnu deratizáciu. Podobne mimoriadny zásah proti hlodavcom robil počas leta aj vlastník starej pošty.

V súkromných objektoch, teda aj v starej pošte či niekdajšej policajnej ubytovni, je deratizáciu povinný vykonávať jej vlastník.

„Fyzické osoby, čiže podnikatelia a právnické osoby, všetci sú v zmysle výzvy regionálneho úradu verejného zdravotníctva povinní vykonať deratizáciu v ich alebo nimi spravovaných objektoch, ale taktiež v areáloch určených na podnikanie, bývanie a podobne,“ vysvetľuje Ladislav Šusták. „Sú povinní vykonať celoplošnú jarnú a jesennú, a v prípade výskytu aj mimoriadnu. Tá sa nazýva represívna. Ak nám občania nahlásia výskyt, situáciu preveríme a pokiaľ usúdime, že je to povinnosť vlastníka či správcu, tak ho vyzveme k náprave.“

Preventívna jesenná celoplošná deratizácia pripadla tento rok podľa Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Bratislave na obdobie od 1. októbra do 30. novembra. Povinná je pre obce, fyzické i právnické osoby, obyvateľov aj podnikateľov.

Podchod opäť rozbili

Rekonštrukcia podchodu, ktorú začalo ešte bývalé vedenie mesta v roku 2018, vraj nebola rekonštrukciou. Cieľom prác bolo podľa magistrátu najmä odstránenie bariér.

Stavba tisíročia. Tak mnohí Dúbravčania nazývajú podchod Saratov. A hoci dlhotrvajúce opravy podchodu hlavné mesto len nedávno dokončilo, dlažbu v pochode opäť rozbili. Peter Bubla, vedúci oddelenia komunikácie a marketingu hlavného mesta, hovorí, že v podchode prebiehala výmena poškodených, nevyhovujúcich častí dlažby po reklamácií zo strany mesta. Išlo o 45 kusov dlažby a práce mali skončiť začiatkom októbra.

Cieľom opráv podchodu bola bezpečnosť, napojenie kamerového systému v podchode na mestskú políciu a debarierizácia. Hlavné mesto tu preto osadilo výťahy, aby mohli podchod zdolať aj ľudia na vozíčkoch, s ťažšou pohyblivosťou či s kočíkom. Tieto práce prebiehali do konca apríla 2022, dodal Bubla. „Nešlo teda o rekonštrukciu podchodu, ako sa niekedy mylne uvádza, a už vôbec nie v rozsahu, v akom sa rekonštruovali objekty podchodov v rámci modernizácie Dúbravsko-karlovej radiály. Výťahy v podchode sú v prevádzke 24 hodín denne, momentálne je odstavený jeden, ktorý je v záručnej dobe. Poruchu sme už reklamovali u dodávateľa, ktorý zabezpečí jeho opravu.“ (lum)

Rekonštrukcie školských budov a areálov pokračujú

Školy: Kuchyne, podlahy, ihriská

Viac možností pre šport a bezpečnejší pohyb detí, krajšie dvory, praktickejšie kuchyne. Mestská časť postupne obnovuje a modernizuje školské budovy a areály. Počas tohtoročného letného obdobia investovala do škôl a premien takmer 470-tisíc eur.

Text: Lucia Marcinátová

Školy v Dúbravke neboli ani počas letných mesiacov prázdne, namiesto detí ich zaplnili robotníci, projektanti. Väčšina prác a premien je dokončená, niektoré rekonštrukcie finišujú alebo pokračujú. Podrobnosti sme hľadali na oddeleniach hospodárskej správy a životného prostredia.

Podmienky pre šport

Nazreli sme do všetkých štyroch základných škôl v mestskej časti. Základná škola Beňovského prešla výraznou premenou vlani. Mestská časť získala dotáciu vo výške 200-tisíc eur z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR na modernizáciu interiéru školy. V rámci nej obnovila v roku 2022 až trinásť tried, chodby, podlahy, čiže celé spodné podlažie.

Toto leto tu mestská časť vymieňala poškodenú podlahu.

Podobné výmeny robil miestny úrad aj v piatich materských a v ostatných troch základných školách.

Základná škola Pri kríži má po lete k tomu zrekonštruovanú aj kuchyňu. Žiakov Základnej školy Nejedlého vítali obnovené športoviská. Počas prázdnin tu mestská časť rekonštruovala malú telocvičňu, vymieňala oplatenie futbalového ihriska a vďaka dotácii z hlavného mesta Bratislava sa podarilo zrevitalizovať multifunkčné ihrisko pri škole.

So športom súviseli aj práce v areáli Základnej školy Sokolíkova, kde mestská časť rekonštruovala a odvodňovala asfaltovú plochu pri atletickej dráhe, budovala schody a sedenie pri atletickom areáli.

Ihriská a areály

Viacere zmeny vidieť po lete aj v areáloch materských škôl. Okrem spomínanej výmeny poškodených podláh v piatich objektoch, Materská škola Ušiakova má po prázdninách zrekonštruovanú kuchyňu a Materská škola Bazovského premenený areál. Nový multifunkčný povrch ihriska, lavičky aj záhon.

Nové lavičky sú i v materských školách Ožvoldíkova či Damborského, v ktorej pribudli aj hracie prvky. Podobne je nový prvok pre hru detí aj v Materskej škole Švantnerova.

Bratislavský samosprávny kraj pokračuje v modernizácii areálu Strednej priemyselnej školy elektrotechnickej na ulici Karola Adlera. Nový tristometrový atletický ovál sa už črtá, do konca roka pribudne tiež futbalové ihrisko so striedačkami a tribúnkou, workoutové prvky na cvičenie, osvetlenie či kontajnerové zázemie.

Pred dokončením je aj rekonštrukcia detského oddelenia miestnej knižnice na Sekurisovej.

Rekonštrukcie v školách

ZŠ Nejedlého - rekonštrukcia malej telocvične, výmena poškodeného PVC, revitalizácia multifunkčného ihriska, revitalizácia oplatenia futbalového ihriska.

ZŠ Pri kríži - rekonštrukcia kuchyne, výmena poškodeného PVC.

ZŠ Sokolíkova - výmena poškodeného PVC, tribúna, odvodnenie asphaltovej plochy.

ZŠ Beňovského - výmena poškodeného PVC.

MŠ Bazovského - multifunkčný povrch ihriska, lavičky, záhon.

MŠ Ušiakova - výmena poškodeného PVC, rekonštrukcia kuchyne.

MŠ Ožvoldíkova - výmena poškodeného PVC, obnova lavičiek.

MŠ Galbavého - výmena poškodeného PVC.

MŠ Švantnerova - výmena poškodeného PVC, podlaha altánku, hrací prvok.

MŠ Damborského - výmena poškodeného PVC.

Poškodené hračky na ihrisko nepatria

Mestská časť eviduje viaceré upozornenia rodičov na veľký počet pokazených hračiek na ihriskách. Na ihrisko prichádzajú ľudia s taškou s pokazenými hračkami, zlámanými formičkami, autíčkami bez kolesa či bábik bez rúk. Zamestnanci oddelenia životného prostredia ihriská pravidelne kontrolujú, no triedenie hračiek a ich likvidácia ich oberá o čas pre iné potrebné činnosti. Pripomínajú, že ihrisko nie je smetisko a upozorňujú, že pokazené či poškodené hračky môžu ublížiť, poraniť deti. Ďakujeme.

Dúbravčania vybojovali K Park

Skvelá správa! V Dúbravke pribudne K Park. Obyvatelia sa zomkli. Asfaltový priestor na Bilíkovej čaká premena na multifunkčný park. Ďakujeme za podporu. Je tu aj šanca zmeniť priestor pešej zóny, hlasujte za LIDL Čistinku.

Nejedlého mieri do finále

Veľká rekonštrukcia ciest a chodníkov Nejedlého ulice sa blíži do finále. Odštartovala 3. júla a prebiehala na etapy. Zahŕňala opravu chodníkov, obrubníkov, výmenu osvetlenia, čistenie kanalizačných vpustí. Starosta Martin Zaťovič požiadal obyvateľov o pochopenie v súvislosti obmedzeniami. Práce stavebník odhadol na 3 mesiace. Oznamy mestská časť zverejňovala na sociálnych sieťach i v mobilnej aplikácii. Zrekonštruovaná ulica má priniesť aj bezpečnosť chodcom či úpravu parkovania.

Privítali 13 Dúbravčanov

Hovorí sa, že 13 je nešťastné číslo. Počas septembra bolo pravým opakom. Práve 13 nových Dúbravčanov vítala mestská časť na podujatí Víťanie detí do života v dome kultúry. Nových Dúbravčanov treba na slávnosť prihlásiť na Oddelení sociálnych vecí a zdravotníctva.

Medzi dopravné priority patrí predĺženie Saratovskej

Harmincova: Autobusom dali pruhy

Text: Lucia Marcinátová

Nekonečný príbeh. Tak mnohí nazývali sľubované rozšírenie Harmincovej ulice. Štvorpruh bol súčasťou viacerých predvolebných sľubov, ešte v roku 2007 bolo na rozšírenie prístupovej cesty do Dúbravky vydané územné rozhodnutie. Po 16 rokoch vidieť zrekonštruovanú Harmincovu s dvomi buspruhmi. Išlo o prioritu starostu Martina Zaťoviča, mestských poslancov za Dúbravku Zdenky Zaťovičovej, Juraja Káčera a bývalého poslanca Ľuboša Krajčíra. Opýtali sme sa ich, ako rekonštrukciu hodnotia a na ďalšie projekty v Dúbravke.

Mestský poslanec Juraj Káčer priznáva, že rozšírenie Harmincovej bolo jednou z motívov jeho vstupu do komunálnej politiky.

„Celému procesu bránili dlhé roky nevysporiadané vlastnícke vzťahy, keďže pozemky boli súkromné a mnohí vlastníci žili mimo Slovenska či prebiehali dedičské konania. Verím, že rozšírenie komunikácie prinesie plynulejšiu a bezpečnejšiu premávku a tým sa výrazne eliminujú dopravné zápchy, ktoré tam boli na dennom poriadku,“ hodnotí rozšírenie Juraj Káčer. „Rozšírenie znamená aj nové moderné zastávky, osvetlenie či priechody pre chodcov. Som rád, že v rámci rekonštrukcie cestnej komunikácie sa nám podarilo opraviť aj prislúchajúce chodníky pre peších a taktiež zlepšiť bezbariérovosť.“

Skvalitnenie dopravy a života

Starosta Martin Zaťovič hovorí, že aj pri tomto projekte sa potvrdilo, aká dôležitá je spolupráca - mestskej časti, mestských a miestnych poslancov za Dúbravku, hlavného mesta na čele s primátorom Matúšom Vallom a súkromným sektorom. „Ďakujem aj obyvateľom Dúbravky za trpezlivosť, najmä počas výstavby.“

„Úprimne ma teší, že ďalšia z našich priorít ako mestských poslancov a starostu sa podarila úspešne dokončiť,“ dodala Zdenka Zaťovičová. „Verím, že rozšírenie Harmincovej prispeje k zlepšeniu dopravy v našej mestskej časti Dúbravka a tým aj k skvalitneniu života jej obyvateľov.“

Saratovská a Dom služieb

Zásadnou časťou projektu Harmincovej je rozšírenie ulice o dva jazdné pruhy, teda na štvorprúdovú komunikáciu s dvoma bus pruhmi, jeden v každom jazdnom smere. V plynulom prejazde bránili motoristom práve autobusy MHD, ktoré zastavovali na zastávkach priamo v jazdných pruhoch. Hlavné mesto pripravuje cyklotrasu aj cyklochodník. Dokončovacie práce však budú pokračovať ešte do novembra. Práce na rozšírení dvojpruhovej Harmincovej sa začali vlani v lete. Stavebníkom bola spoločnosť Strabag. Celková cena diela dosiahla 3.611.500,52 eura s DPH.

Ďalším významným projektom v oblasti dopravy je podľa Juraja Káčera určite plánované predĺženie cesty na Saratovskej ulici smerom na Bory, čo výrazne prispeje k zlepšeniu dopravy, napríklad aj k novej nemocnici či automobilke.

„Okrem predĺženia Saratovskej patrí k prioritám mestských poslancov za Dúbravku aj rekonštrukcia verejného priestoru na M. Schneidra Trnavského pri Dome služieb,“ dodala Zdenka Zaťovičová.

Parkovať len na vyznačenom

Novela zákona o cestnej premávke, ktorá už začala platiť, povoľuje parkovanie automobilov na chodníkoch výlučne na vyznačených miestach.

Od 1. októbra platia nové pravidlá v súvislosti s parkovaním na chodníkoch. Začala totiž platiť novela zákona o cestnej premávke, ktorá parkovanie upravuje tak, že povoľuje parkovanie automobilov na chodníkoch len na vyznačených miestach.

Počas uplynulých týždňov preto mestská časť vyznačovala parkovacie miesta v niektorých lokalitách. Cieľom mestskej časti bolo zlegalizovať čo najviac parkovacích miest, pri dodržaní príslušných noriem a zákonov s ohľadom na bezpečnosť chodcov.

Oddelenie územného rozvoja miestneho úradu najskôr zmapovalo všetky ulice, cesty, chodníky a v spolupráci s hlavným mestom a krajským dopravným inšpektorátom pripravili projekty organizácie dopravy.

Aktuálne informácie o ďalšom vyznačovaní jednotlivých úsekov, ulíc mestská časť zverejňuje na sociálnej sieti Dúbravka-mestská časť Bratislava, webovej stránke www.dubravka.sk a v mobilnej aplikácii Dúbravka. (lum)

Ulica Kajerka je jednosmerná

Na základe podnetov obyvateľov ulice Kajerka a návštevníkov tunajšieho športového areálu pristúpila mestská časť Bratislava-Dúbravka k dopravnej zmene na ulici. Od 8. septembra je Kajerka jednosmerná v smere od futbalového ihriska na ulicu Jadranská. Najskôr zámer samospráva prerokovala, potom odsúhlasila a následne určila nové dopravné značenie v lokalite. Dôvodom zmeny bolo zaistenie bezpečnej premávky nielen vozidiel, ale i peších.

Nová hojdačka aj pieskovisko

Revitalizácia ihrísk pokračuje aj po prázdninách. Rušno bolo počas septembra na ihrisku na Ulici kpt. Rašu. Počas revitalizácie oddelenie životného prostredia vymieňalo schátranú hojdačku a pieskovisko. Pod hojdačku pribudne tiež bezpečnostný povrch.

Nemocnica Bory otvorila urgent

Nemocnica Bory v Lamači otvorila 1. septembra svoj Urgentný príjem pre dospelých. Funguje pre RZP - teda pacientov privezených, ľudovo povedané tzv. rýchlou sanitkou, ale aj pre pacientov, ktorí sa dostavia s akútnym stavom priamo. Urgentný príjem Nemocnice Bory má pre RZP - teda sanitky, spádovú oblasť okres Malacky, Devínska Nová Ves, Lamač, Záhorská Bystrica. Inak by mala byť poskytnutá starostlivosť každému pacientovi s urgentným stavom, ktorý príde. Dúbravka patrí naďalej na Kramáre.

Pruh pre cyklistov a kolobežkárov

Hlavné mesto dokončilo začiatkom septembra farebné vyznačenie cyklopruhu na trase Štepná - Pri križi. Ide o ochranné pruhy, ktoré nadviazali na existujúcu trasu na ulici Pri križi. Určené sú aj pre jazdcov na elektrickej kolobežke.

V Dúbravke sa bude teplo akumulovať, takže dodávka bude flexibilná

Najlacnejšia energia je tá, ktorú netreba vyrobiť

MH Teplárenský holding, a.s. je spoločnosť, ktorá dodáva teplo a teplú vodu priamo do domov nielen Dúbravčanom, ale po novom aj Staromešťanom a Ružinovčanom. Svoju pozíciu stabilného a spoľahlivého hráča na trhu s energiami posilňuje a postupne rozširuje. Aj preto sme sa, pred nadchádzajúcou vykurovacou sezónou, rozprávali s jej manažérom obchodného rozvoja Martinom Palečkom.

Blíži sa vykurovacia sezóna, na čo by sme sa mali pripraviť?

S ohľadom na vývoj cien energií na svetových trhoch a pri aplikácii rozumnej, a pre koncových odberateľov zároveň bezpečnej, stratégie nákupu palív, hlavne zemného plynu, môžeme konštatovať, že regulované ceny tepla v roku 2024 budú nižšie ako ceny na rok 2023, ktoré podľa našich cenových návrhov schválil Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ÚRSO). Stále však bude nárast, v porovnaní s cenami tepla pred energetickou krízou, teda konkrétne s rokom 2022, veľký. V súčasnosti pripravujeme rozpočet na budúci rok a spresňujeme náklady, ktoré vstupujú do cenových kalkulácií. Jednou z rozumných alternatív môže byť limitovanie ceny tepla v roku 2024 obdobným spôsobom, ako to je v aktuálnom roku, teda plus 20 eur/MWh k limitovanej cene roku 2023.

Náklady na vykurovanie domácnosti a teplú vodu tvoria významnú časť z celkových nákladov na energiu. Ako ich teda môžeme znižovať?

Najlacnejšia energia je tá, ktorú netreba vyrobiť. To, čo môžu urobiť odberatelia je napríklad znížiť vnútornú teplotu v byte o 1 °C, čo vedie k úsporám energie až o 6%. Správne využívať termostatické hlavice na radiátoroch, vetrať krátko, ale intenzívne. Odvzdušniť radiátory pri začatí vykurovacej sezóny. V izbách stačí kúriť na 21 °C, na zdravý spánok stačí 18 °C. Počas dňa byt len temperovať - pri odchode z bytu radiátory nevypínať úplne, vykúriť chladné priestory je nákladnejšie. Udržiavať v byte optimálnu vlhkosť, počas zimy je na úrovni 50 – 60%. Pri vlhkosti vzduchu 30% a teplote 23 °C máme rovnakú tepelnú pohodu ako pri teplote 21 °C a vlhkosti vzduchu 60%, ušetríte pritom 12% tepla. Čo môžeme robiť my ako výrobcovia tepla je hlavne zodpovedný nákup palív, investovanie do zefektívňovania výroby a distribúcie a využívanie obnoviteľných zdrojov a odpadného tepla.

A robíte to?

Pri naplňaní cieľov dekarbonizácie systémov centralizovaného zásobovania teplom (v skratke CZT) uvažujeme aj o maximálnom využití kapacít odpadného tepla z dvoch systémov takzvaných zariadení energetického využitia odpadov – ZEVO, a to konkrétne v Bratislave a

Košiciach. Podmienkou ich integrácie do našich sústav je primeraná cenová dohoda s prevádzkovateľmi ZEVO. A hoci sa využívanie odpadového tepla netýka priamo Dúbravčanov, nepriamo to na nich dopad má. Okrem ekologického benefitu by malo obyvateľom mesta prinesť aj nižšiu cenu tepla. Sústreďujeme sa aj na modernizáciu a rozšírenie siete rozvodov tepla vo všetkých mestách, kde pôsobíme. A investujeme do inštalácie kogeneračných jednotiek na báze plynových motorov, ako náhrady dožitých zariadení, ktoré zabezpečia klasifikáciu našich systémov diaľkového vykurovania ako účinných. Ďalšie naše investičné aktivity smerujeme do ukončenie výroby tepla z uhlia v Košiciach a Žiline. Kým v Košiciach nahradí uhlie geotermálna energia, v Žiline pripravujeme inštaláciu multipalivového kotla na spaľovanie biomasy a tuhých alternatívnych palív vyrobených z nerecyklovateľných komunálnych odpadov.

Na území našej mestskej časti máte jednu zo svojich prevádzok. Čo konkrétne modernizujete na Poliankach?

Pripravujeme sa na akumulácia tepla, vybudujeme zásobníky tepla. Slúžia na to, že ak je potrebné vyrábať elektrickú energiu, ale nie je zároveň potreba vyrábať teplo, tak si budeme vedieť vyrobené teplo naakumulovať a dodáme ho odberateľom v čase, keď ho budú potrebovať. Je to investícia, ktorú vyvolal náš zámer inštalovať, už spomínané kogeneračné jednotky, čo sú zariadenia na kombinovanú výrobu tepla a elektrickej energie spaľovaním zemného plynu.

Aké nové objekty sa vám podarilo pripojiť za posledné obdobie?

Vykurujeme už tri dúbavské základné školy, naposledy sme zrekonštruovali odovzdávaciu stanicu tepla (tzv. OST) na ZŠ Sokolíkova. Zvýšila sa tým spoľahlivosť dodávky tepla a zároveň sme odbremenili vedenie školy od mnohých nákladov a starostí s vykurovaním. Do sústavy sme pripojili aj dom kultúry a niektoré bytové domy, napríklad ten na Hanulovej ulici, či projekt Čerešne. V rámci 4. etapy jeho výstavby by sme mali okrem tepla dodávať aj chlad. Ide o unikátnu technológiu, kombináciu odovzdávacích staníc tepla napojených na systém diaľkového vykurovania a tepelných čerpadiel. Máme záujem expandovať aj do lokality ulice Agátová, kde vyrastie viacero projektov a radi by sme sa rozširovali aj týmto smerom. Podieľať sa budeme aj na pripravovanom projekte Ministerstva vnútra SR – rekonštrukcií štadióna ŠKP, ktorý by sa mal rozšíriť a stať multifunkčným priestorom.

Vykurujete aj Dom kultúry Dúbravka. Môžete to priblížiť? Aké je to vykurovať takýto starší objekt?

Pripájanie novostavieb je iné v tom, že nábeh prebieha postupne. V tomto konkrétnom prípade išlo o budovu, pri ktorej bolo potrebné ísť od prvého dňa na plný výkon. Nie je to ojedinelé. Máme viacero objektov ktoré mali dožitú plynovú kotolňu a klient sa rozhodol nahradiť ju ekologickou dodávkou cez OST pripojenú na systém centralizovaného zásobovania teplom. Takáto zmena má nielen ekologický benefit, keďže sa znižuje znečistenie v zastavanej oblasti, ale „pripraví“ odberateľa aj o starosti so starou kotolňou, jej prevádzkou, a tiež mu ušetrí investíciu do jej rekonštrukcie. Pripojením do našich sústav preberáme na seba zodpovednosť za starostlivosť o zdroj tepla. Ďalšie služby, ktoré majú odberatelia zahrnuté v cene tepla sú napríklad poruchová služba a dispečing.

(red)

Tipy – ako znížiť náklady

Znížiť vnútornú teplotu v byte o 1 °C , čo vedie k úsporám energie až o 6 %.

Správne využívať termostatické hlavice na radiátoroch, vetrať krátko, ale intenzívne.

Odvzdušniť radiátory pri začatí vykurovacej sezóny.

V izbách stačí kúriť na 21 °C, na zdravý spánok stačí 18 °C.

Počas dňa byt len temperovať - pri odchode z bytu radiátory nevypínať úplne, vykúriť chladné priestory je nákladnejšie.

Udržiavať v byte optimálnu vlhkosť, počas zimy je na úrovni 50 – 60 %.

Dúbravka varí s Vojtom Artzom

Voňavá jeseň na tanieri

Gaštany, tekvica, mrkva. K tomu vôňa vína, olivového oleja, syra. Prezident Slovenského zväzu kuchárov a cukrárov, Dúbravčan VOJTO ARTZ, dnes predstavuje dva jesenné recepty. Urobte si hody vo vašej kuchyni...

Krémová tarhoňa s tekvicou, mortadellou, slaninou, pecorinom a krevetami

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 40 minút (+ čas na pečenie tekvice)

Čo potrebujeme:

375 g tarhoňa

1 liter cca domáci vývar zeleninový

500 g tekvica maslová alebo hokkaido

100 g oravská slanina

125 g mortadella
100 g cibuľka - šalotka
80 ml olivový olej extra virgin
50 g cesnak čistený
šafan mletý sušený
100 g maslo
120 g pecorino
(alebo parmigiano reggiano)
80 ml biele víno
125 ml smotana na šľahanie
600 g krevety black tiger surové nelúpané 16/20 mraz.
hrášok výhonky, mikrobylinky, vňať, tymian
tekvica lúpaná jadrá (nemusí byť)
citróny

Postup prípravy:

1. Slaninu (Pancettu) a mortadellu nakrájame na tenké malé prúžky a pomaličky restujeme na rozpálenej panvici dozlatista.
2. Tekvicu očistíme, zbavíme jadier a nakrájame na menšie kúsky, pokvapkáme olejom, osolíme, pridáme vetvičku tymianu a pečieme na 180 °C do zmäknutia. Časť rozmixujeme na hladké pyrė (vývar, smotana) a časť odložíme na servis.
3. Tarhoňu restujeme na troške oleja, podlejeme vínom a necháme víno vstrebať do ryže. Podlejeme vývarom, pridáme šafan a za neustáleho miešania postupne dávkujeme po troške vývar počas celej prípravy tarhone (13 minút alebo podľa potreby).
4. Do tarhone vmiešame tekvicový krém a krátko povaríme. Podľa potreby zjemníme smotanou a maslom. Dochutíme nastrúhaným pecorínom, prípadne soľou.
5. Nakoniec do krémovej tarhone vmiešame opečenú tekvicu na kocky, kocky Pecorina a restovanú slaninku s mortadellou. Necháme 1 - 2 minúty postáť, tarhoňa by mala byť redšej konzistencie, aby sa pekne rozliala po tanieri.

6. Krevety očistíme (chvostovú časť a vyberieme črievko) a opečieme na panvici spolu s olivovým olejom, cesnakom a šalotkou pomerne rýchlo. Môžeme pridať bylinky, osolíme a okoreníme.

7. Tarhoňu vylejeme na tanier, pridáme opečené krevety, posypeme opečenou slaninkou, nastrúhaným pecorínom a citrónovou kôrou. Dozdobíme bylinkami.

Kačacie prsia s gaštanovým pyrém a jesennou zeleninou

Počet porcií: 5

Obtiažnosť: **

Čas prípravy: 50 minút

Čo potrebujeme:

5 ks (cca 150 g - 200g/ks) kačacie prsia

200 g hrubozrnná soľ

výpek z pečenia prs

vývar domáci (2:1 s výpekom

na prípravu šťavy)

múka hladká (nemusí byť)

soľ

1x1 kg 500 g gaštany mrazené

15 g cukor

120 ml alebo podľa potreby

smotana na šľahanie UHT 30%

50 g maslo

10 g soľ

500 g tekvica maslová

alebo Hokkaido

100 g ružičkový kel

200 g koreňová zelenina

(mrkva, zeler, petržlen...)

50 ml olivový olej

soľ

Postup prípravy:

1. Kačacie prsia osušíme a nožom kožu nakrojíme do pravidelných štvorcov. Následne ich osolíme a prípadne okoreníme.
2. Do dobre nahriatej panvice ich vkladáme kožou dole, akonáhle je koža opečená do chrumkava, prsia obrátíme a dopekáme z druhej strany. Následne ich len veľmi krátko dopečieme v rozohriatej rúre alebo konvektomate na 160°. Správne opečené prsia sú na jadre mäsa ružové.
3. Pred servírovaním ich necháme odpočinúť asi 5 minút pri teplote 65°C, aby sa zatiahli bielkoviny a na doštičku pri krájaní nevytekala mäsová šťava.
4. Z výpeku zlejeme prebytočný tuk, odvaríme všetku tekutinu a ďalej ho restujeme do zlatistej farby. Výpek môžeme zaprášiť hladkou múkou(nemusí byť) a zalejeme pripraveným vývarom a zvaríme na konzistenciu šťavy. Štavu precedíme cez jemné sitko a dochutíme soľou.
5. Olúpané, varené gaštany rozložíme na plech s papierom na pečenie a pečieme ich na 160 °C, kým sa krásne rozvoňajú. Zopár celých gaštanov odložíme na servis a ostatok rozomelieme v mäsovom mlynčeku, prípadne rozsekáme v mixéri (termomixer) na hladkú pastu.
6. Prelisované gaštany ohrejeme, vymiešame so smotanou, ochutíme soľou a cukrom. Nakoniec do ochuteného pyré vmiešame kocky studeného masla.
7. Olúpanú tekvicu a koreňovú zeleninu nakrájame na pravidelné kusy o váhe 30 g a opečieme ich na panvici alebo v rúre do zlatistej farby spolu s olivovým olejom a soľou.
8. Ružičkový kel rozoberieme na jednotlivé lístky (použijeme hlavne 3 - 4 vrchné lístky), ktoré krátko sparíme v horúcej osolenej vode a následne ich preložíme do studenej vody s ľadom. Lístky tak zostanú krásne zelené. Potom ich vyberieme a osušíme papierovou utierkou.
9. Všetku zeleninu pred servisom pokvapkáme olivovým olejom alebo ochutíme maslom, soľou či korením. Prehrejeme na panvici.

10. Kačacie prsia rozkrojíme a servírujeme s gaštanovým pyrém a opečenou jesennou zeleninou.

Rady záhradkárom

Zber, upratovanie, príprava na zimu

Po krásnom septembri čakáme na jeseň, zbierame a spracovávame úrodu, pozorujeme zračnú silu prírody. Tak radí a zamýšľa sa Milan Trstenský, člen komunitnej Vodárenskej záhrady o. z. Živica.

Postupne začíname robiť v záhrade poriadok, pripravíme si hriadky na jesennú výsadbu a výsev. Pokosíme trávnik, koncom mesiaca vypustíme vodu z hadíc a vodovodov, uzatvoríme hydranty, aby voda nezamrzla v rúrkach.

Kvety: Dosádzame narcisy, tulipány, krókusy. Vysádzame ľalie, ruže a jarné trvalky.

Drobné ovocie: Vysádzame vinič, ríbezle a egreše. Odrody ríbezlí a egrešov by mali byť rezistentné na múčnatku, aby sme ich nemuseli chemicky ošetrovať. Z hrozna uprednostňujeme samorodé odrody, nenáročné na pestovanie, s vysokými výnosmi.

Ovocné stromy: Dokončíme zber zimných odrôd jablák a hrušiek. Plody, ktoré nie sú vhodné na uskladnenie spracujeme sušením, alebo kompótovaním. Z najviac poškodených plodov, vyrobíme jablčný ocot alebo ovocné mušty. Na stromy pripevňujeme lapacie pásy na hmyz, prípadne kmene natrieme lepidlom. Odstraňujeme staré, choré stromy. Koncom októbra môže vysádzať nové ovocné stromčeky.

Zelenina: Zo zeleniny ponechávame na hriadkach len tie, čo znesú mrazy. Pór, špenát, čínsku kapustu či kučeravý kel. Nedoztreté paradajky papriky a čili papričky dáme do skleníka alebo na presklený balkón, budú nám postupne dozrievať až do začiatku decembra. Tekvice cukiny, baklažány a patizóny uskladníme v chlade, vydržia konzumné ešte niekoľko týždňov. Pripravíme si lečo, ajvar, prebytočnú papriku, feferónky a baranie rohy môžeme zamraziť.

Hlasovanie o nový verejný priestor trvá do 22. októbra

Dúbravka súťaží o Čistinku

Čo myslíte, dokážeme sa zomknúť a vybojovať si navzdory silným protivníkom parádnym K Park i Lidl Čistinku naraz? Podľa nás, ÁNO!

Kedy a kde sa hlasuje?

11. 9. - 22. 10. 2023 na www.lidl.sk/cistinka. V kategórii súťažíme s trinástimi mestami. Verejný priestor s názvom Lidl Čistinka by mal vzniknúť pri pešej zóne na Bazovského/Landauovej ulici.

Mal by obsahovať: detské ihrisko, menšie multifunkčné ihrisko, workoutové prvky, stolný tenis, altánok s posedením a výsadbu zelene.

Psa v Bratislave má približne každá piata domácnosť

Ak má človek cit a vedomosti, bude si so psom dobre rozumieť

Pracovala s vodiacimi psami, aj ako inštruktorka skupinových výcvikov na známom bratislavskom cvičáku. Teraz si založila vlastný individuálny výcvik. Pod názvom Mestský pes sa v ňom zameriava naozaj na výchovu a výcvik psa v meste. Dúbravčanka KATARÍNA HORNIŠOVÁ hovorí, prečo je výcvik dôležitý, na čo slúži vôdzka a prečo psa socializovať.

Text: Lucia Marcinátová

Potrebuje každý pes výcvik?

Koncentrácia psov v Bratislave je vysoká. Podľa môjho odhadu má psa tak každá štvrtá či piata rodina. Prípadne o ňom niekedy uvažuje. Ľudia sa však v súvislosti so psami rozhodujú často urýchlene. Vidia hlavne povrch. Povedia si, je to milý tvor, majú ho známi, susedia, deti po ňom veľmi túžia. No nevedomia si, koľko času, výdavkov a úsilia to stojí. A že je to "projekt" na 10+ rokov. Takže áno, keď chceme mať doma psa, ktorý je nebojácny, priateľský a vie sa slušne správať, a ak chceme mať dobré susedské vzťahy, tak výcvik a výchova sú veľmi potrebné, a to hneď od začiatku, ako si psíka privedieme domov.

Ako začať?

Predpokladajme teda, že ste si domov priniesli šteniatko po starostlivej úvahe a dôkladnom výbere plemena a seriózneho chovateľa. Ak chcete psíka konkrétneho plemena, veľmi apelujem na to, aby ste si vybrali šteniatko s preukazom pôvodu, pretože v našej krajine, bohužiaľ, prevláda obchod so šteňatami, ktoré sú často chované v úplne nevhodných podmienkach. Hovoríme viac o množení ako o chove. Ak si kúpite šteniatko cez inzerát, nemáte žiadne záruky a veľakrát to skončí tak, že čo ušetríte pri kúpe psíka, vrazíte neskôr do veterinárnej starostlivosti, pretože šteňatá od množiteľov často trpia rôznymi zdravotnými ťažkosťami. Prechod do nového domova by mal byť čo najpokojnejší. Základom je budovanie dôvery, vytváranie vzťahu a nastavovanie pravidiel v domácnosti. Pre psíka by mali byť stanovené jasné pravidlá. Vhodná je hra, no musíme vedieť psíka „čítať“ a rozoznať, kedy má dosť a koľko podnetov mu dávať, aby to bolo tak akurát. Od začiatku ho tiež navýkame na obojok a vôdzku, ktorá sa má stať našim komunikačným nástrojom, cez ktorý sa so psíkom potichu rozprávame.

Môžu na starostlivosti a výcviku psa participovať deti?

Pes nie je hračka pre deti, to je asi každému jasné, ale niekedy napriek tomu majú ľudia niekedy neprimerané očakávania o tom, koľko starostlivosti "zastreší" dieťa. Dieťa je zrelé na vážnejšiu starostlivosť o psa tak približne v dvanástich rokoch. Mladšie dieťa pes berie ako mláďa a nemusí mať až takú ochotu akceptovať jeho vedenie. Samozrejme však existujú výnimky a individuálne rozdiely v povahe a vyspelosti konkrétnych detí a konkrétnych psov.

A čo adopcia útulkových psov?

Aj v útulkoch sa dajú nájsť úžasné psíky a verní spoločníci. Jediné moje odporúčanie je, aby ste sa pri adopcii vypytovali zamestnancov útulku viac na povahu a temperament a nevyberali len podľa vzhľadu. Adoptovaný psík by mal zapadnúť do životného štýlu rodiny, treba brať do úvahy, aké má nároky na pohyb a koľko času môžete denne psíkovi venovať. Niektorí útulkoví psi môžu byť traumatizovaní, alebo len nenaucení spolupracovať s človekom, čo sa ešte dá zvrátiť, no treba na to veľkú dávku trpezlivosti a systematickej práce.

Koľko času potrebujeme psovi venovať?

Úplný základ, a to aj u malého spoločenského plemena, teda pokiaľ chceme, aby ostal dlho zdravý, sú štyri prechádzky denne. Tri sú udržiavací mód, čokoľvek menej už hraničí s týraním, veď aj my potrebujeme ísť na toaletu. Treba teda poznať základné fyziologické potreby psa a reálne zvážiť, či máme priestor ich naplňať.

Okrem pohybu sem patrí aj čo?

Určite zdravá výživa. Ak budeme psíkovi kupovať len granule zo supermarketu, kde veľkú časť zloženia tvoria obilniny, sója, niečo, čo nie je pre mäsožravca úplne prirodzené, pes nám nebude prosperovať. Možno nie hneď, ale časom sa to odrazí na jeho zdraví a my budeme potom mať zvýšené náklady u veterinára.

Aká strava je vhodná?

Na našom trhu existuje dostatok kamenných predajní aj e-shopov s chovateľskými potrebami, kde vám určite pomôžu vybrať vhodné krmivo. Najjednoduchší spôsob je kŕmenie kvalitnými granulami, ktoré obsahujú všetky dôležité živiny v správnom pomere. Konzervované vlhké krmivá sa oplatia menej, pretože veľké množstvo obsahu tvorí voda, takže musíte dať psovi podstatne väčší objem aby sa naozaj nasýtil. Veľa ľudí teraz barfuje. Je to metóda, kde pes dostáva viaceré čerstvé zložky potravy a základom býva surové mäso. Je to pre psa prirodzenejšia strava, ale treba tomu venovať čas, aby človek zohnal kvalitné suroviny za rozumnú cenu.

Čo všetko ukazujete a učíte na kurzoch?

Za klientmi chodím po celej Bratislave. Prvú hodinu máme zvyčajne v mieste bydliska klienta, hlavne ak ide o šteniatko. Pomôžem majiteľovi nastaviť domáce pravidlá, ukážem, ako psíka kŕmiť, ako si budovať prirodzenú autoritu, v zásade učím ľudí, ako rozmýšľa a učí sa pes. Úplne pomaličky im pomáhám vytrénovať psíka, ktorý vie ovládať svoje prirodzené inštinkty. Čím lepšie sa pes dokáže ovládať, tým ďalej je schopný v tréningu pokročiť. Je však pre mňa dôležité vidieť, že psíka toto učenie baví. Takže je to množstvo maličkostí, ktoré laik proste nevie, a určite sa oplatí dohodnúť si pár individuálnych hodín, aby čerstvý majiteľ psíka postavil dobré

základy. Základom je ovládateľnosť na vôdzke, schopnosť prísť na privolanie a počkať, keď treba.

Čo stretávanie s inými psami?

To je ďalšia dôležitá vec, ktorú treba robiť, keď sa šteňa trošku udomácni. Veterinár dá istotne odporúčania, aby sa psík vyhýbal iným psom, kým neukončí očkovania, aby bol dostatočne chránený pred infekčnými ochoreniami. Dávky bývajú tri, po tej druhej je už šteňatko čiastočne kryté, takže úzkostné vyhýbanie sa všetkým psom nie je namieste. Treba rozumne zvážiť riziká a vyhliadnuť si v susedstve psov, ktorí vyzerajú dokonale zdraví, a sú dobre vychovaní a aspoň s niektorými takýmito jedincami kontakt umožniť. Nie je to o tom, že sa pristavím pri každom okoloidúcom psovi, naopak, je to o tom, aby si šteňa budovalo zdravé sebavedomie v okolí psov, ktorých máte z videnia odsledovaných, že sú "v pohode". Šteňatko sa totiž komunikácii s inými psami nenaučí od nás, ale práve od príslušníkov vlastného druhu.

Dá sa povedať, aké plemeno je vhodné do bytov, panelákov, alebo naopak nie je vhodné?

Plemien je veľmi veľa. Dôležitá je miera aktivity, akú pes potrebuje vyvíjať. Poľovné a pracovné plemená majú nárok na pohyb väčší, podobne aj niektoré primitívne plemená potrebujú veľa behať. Tu ani nejde o to, či je to byt alebo dom, pretože aj psík v dome, na dvore potrebuje venčenie a čas, ktorý mu venujete mimo tohto ohraničeného priestoru. Pes je sociálne zviera, jedna z jeho potrieb je potreba kontaktu a komunikácie. Ak nemá iného psa, má nás. Akonáhle je na dvore sám, nechodí na prechádzky, nudí sa a môže si nájsť vlastné zábavky - z nášho pohľadu zlozvyky, ktorými sa zamestnáva a kompenzuje stres z odlúčenia. Mäsožravce všeobecne však spia viac ako ľudia, takže ak sa psík dobre vyvenčí, potom pár hodín oddychuje aj cez deň, je to úplne prirodzené. A je jedno, či sa to deje v byte, alebo na dvore. Musí sa však vedieť spoľahnúť na to, že jeho ľudia odchádzajú a prichádzajú v pravidelných intervaloch a brať to ako samozrejmu vec. Toto je tiež potrebné s malým šteňatkom natrénovať.

Mestský pes, pes na sídlisku, pes zatvorený v byte, na balkóne, pes štekajúci. Stretávate sa s týmito problémami?

Separáčna úzkosť psíkov je naozaj častý problém. Vo zvýšenej miere sa vyskytuje po covidovom období, počas pandémie si totiž veľa ľudí zadovážilo psa a boli s ním v čase jeho dospievania nonstop doma. Po nejakom čase sa časť z nich vrátila do práce, čo títo psíci nikdy predtým nezažili a bol to pre nich obrovský šok. Separáčnej úzkosti a jej prejavom (zavýjaní, štekaniu a nutkavému ničeniu vecí v domácnosti) sa dá predchádzať, je súčasťou výcviku. Tréner poradí, ako naučiť psíka, aby odchody svojho pána zvládal v pohode. Ťahanie na vôdzke je najčastejším problémom, ktorý s klientmi riešim. A taktiež vcelku nevinné, ale nepríjemné vyštekávanie po ľuďoch a iných psoch. To sú bežné veci, ktoré sa dajú s pomocou trénera vyriešiť v priebehu niekoľkých hodín, samozrejme ak je majiteľ ochotný sa tomu povenovať.

Máte aj vy psa doma?

Máme nášho adoptovaného kríženca Berta, čierneho kríženca, ktorý úplne skvelo zapadol do našej rodiny. Dlhú som mala iba zverencov, ktorí boli u mňa pol-roka až rok, pracovala som totiž s vodiacími psami. To bola moja základná téma. Vyštudovala som kynológiu na Univerzite Veterinárneho Lekárstva v Košiciach a ešte počas školy som začala ako dobrovoľníčka pomáhať vo Výcvikovej škole pre vodiacich psov pri ÚNSS (Únii nevidiacich a slabozrakých Slovenska).

Po viac ako 15-tich rokoch však prišiel čas na vlastného psíka. Hľadali pre neho dočasnú operateru, pretože útulok bol preplnený, a ja som pocítila akési volanie, mali sme vtedy čas a pries-tor a rozhodli sme sa pomôcť a už sme ho nepustili. A je to naozaj krásny pocit, že s nami zostane až do konca.

Ako sa prejavuje stres na psovi?

Stres sa u prejaví v tele, je to svalové napätie, ktoré znamená, že zviera je pripravené na akciu. Určitá hladina stresu je prirodzená pre každý živý organizmus, je to dynamický systém. Ak však hovoríme o strese v negatívnom slova zmysle, myslíme dlhodobý stres, úzkostné stavy, alebo strach. Ak sa zviera necíti dobre a bojí sa, má stiahnuté uši, chvost, dychčí, a olizuje sa, alebo začne zívvať. Jeden z prejavov stresu je aj to, že pes ťahá na vôdzke. Psy ťahajú na vôdzke v zásade z dvoch dôvodov. Buď sa tešia a ponáhľajú sa za niečím/niekam, alebo naopak sa necítia pohodlne a chcú z daného prostredia čo najrýchlejšie odísť.

Dá sa rozoznať psí štekot?

Človek musí mať určitý cit, a keď ho má, naučí sa vnímať vlastného psa a pochopiť ho. Ak som zžitý so psíkom, mal by som vedieť čítať, čo mi hovorí. A keď som si nie istý, možno aj to môže byť moment, rozhodnúť sa osloviť psieho trénera. Keď pes šteká, lebo niečo chce a my mu to zakaždým dáme, aby prestal, tak si vychovávame takého psíka, ktorý má pocit, že on má ten ovládač na nás.

Volajú si vás aj preto, aby psičkár vedel, ako by mal reagovať na iných psov, ako riešiť konflikty a problémy s inými psami?

Najdôležitejšia je, ako som hovorila, včasná a vhodná socializácia šteniatka. Aby psík mal dostatok kontaktu na voľno s inými psami. Majiteľ psa si môže vybrať, s ktorými psami nechá svoje šteňa kontaktovať. Malé šteniatka sa pri nás prirodzene držia. Vhodné je vyhľadať výbehy, ktoré sú bezpečné, nedávno sa otvoril aj nový na Dražickej v Dúbravke. Samozrejme treba počkať na absolvovanie očkovaní, keďže práve vo verejnom výbehu je tá koncentrácia psíkov oveľa vyššia. V Dúbravke sa dá chodiť aj do lesa, tam však nie je vhodné púšťať psíka voľne, odporúčam používať stopovaciu vôdzku. Je to dlhá vôdzka s karabínkou, môže to mať dĺžku 5, 10 či 20 metrov, čiže pes má aj voľný pohyb a zároveň máme kontrolu a istotu, že neodbehne za zverou a podobne.

Pamätám si z detstva vôdzku flexi.

Flexinu používa veľa psičkárov, no vytvára konštantný protiťah na psíka, čo nie je úplne optimálne. Ak chcem vychovať psíka, ktorý je vnímavý cez vôdzku, vhodná je prepínacia výcviková vôdzka, ktorá má cca 1,5 až 2 metre. Viem si ju dať na kratšie a aj na dlhšie. Nech je však psík na akejkol'vek vôdzke je fajn, keď ho naučíme rešpektovať limity, ktoré mu tá vôdzka nastavuje. Teda musím naučiť psíka, že keď cíti, že je na konci, nesnaží sa nasilu zatiahnuť ma ďalej. Preto so svojim psíkom komunikujte, oslovte ho a ukážte mu, čo od neho očakávate. Potom sa vaše prechádzky stanú príjemne stráveným časom.

Citát:

Pes je sociálne zviera, jedna z jeho potrieb je potreba kontaktu a komunikácie, ak nemá iného psieho parťáka, má nás.

Vysvätenie aj dostavanie kostola aj pripomenka prvej písomnej zmienky o Dúbravke

Hody sa niesli v znamení troch výročí

Text: Peter Polák, Ľubo Navrátil

V každodennom zhone zabúdame na pamätné výročia, nemáme čas sa na chvíľu pozastaviť a zamyslieť nad minulosťou. Tohoročné hody boli vhodnou príležitosťou pripomenúť si hneď tri výročia. Pred dvoma desaťročiami bolo vysvätené nové duchovné centrum Dúbravky, pred tromi storočiami bol dostavaný a vysvätený Kostol sv. Kozmu a Damiána a od prvej písomnej zmienky o Dúbravke uplynulo 450 rokov.

„Pre stovky Dúbravčanov sa slnečná sobota 26. októbra 2002 stala pamätnou. V tento deň totiž arcibiskup Ján Sokol spolu s apoštolským nunciom Henrykom Józefom Nowackim vysvätili nový Kostol Ducha Svätého. Vysviacky sa zúčastnili desiatky kňazov bratislavsko-trnavskej arcidiecézy a významní hostia z Dúbravky, medzi nimi exprezident Michal Kováč, operný spevák Peter Dvorský, expremiér Ján Čarnogurský a starosta Dúbravky Peter Polák a poslanci. Už pol hodiny pred plánovaným začiatkom obliehal novú budovu kostola dav veriacich, ktorý stále narastal. V dave pred kostolom arcibiskup Sokol odovzdal predstaviteľovi dúbavskej farnosti Stanislavovi Vojtkovi kľúč od kostola. Zdôraznil význam faktu, že kostol je zasvätený práve Duchu Svätému.

Vtedajší starosta Dúbravky Peter Polák vyzdvihol originálne stavebné riešenia a majestátnosť diela.

Základný kameň kostola posvätil počas návštevy Slovenska pápež Ján Pavol II. v roku 1995 v Šaštíne. Kostol je 30 metrov vysoký, má kapacitu vyše 600 miest, z toho 350 na sedenie,“ informuje decembrové číslo Dúbravských novín v roku 2002 a dodáva, že kostol sa stal sa novou dôstojnou dominantou centrálnej časti Dúbravky.

Kostol Ducha Svätého za dve desaťročia svojej existencie stal katolíckym duchovným centrom Dúbravky. Jeho história je v porovnaní s jeho staršími predchodcami síce krátka, ale o to bohatšia a intenzívnejšia. Okrem pravidelných bohoslužieb sa tu často konajú aj slávnostné kultúrne podujatia, hlavne koncerty vážnej a sakrálnej hudby.

Kostol sv. Kozmu a Damiána má 300 rokov

K neodmysliteľným dominantám starej Dúbravky patrí rímskokatolícky barokový kostol zasvätený patrónom lekárov, medikov a farmaceutov sv. Kozmovi a Damiánovi. Kostol postavili

v prvej tretine 18. storočia na vyvýšenom ostrohu vybiehajúcom z tzv. Devínskych Karpát (masív Devínskej Kobyly) v nadmorskej výške okolo 280 m n. m. (úroveň dlážky kostola). Už tristo rokov sa tak vypína nad ulicami starej Dúbravky.

Tridsaťmetrové prevýšenie nad dedinou museli veriaci prekonávať po provizórnom prírodnom, neskôr betónovom schodisku, alebo po ceste, ktorá vedie aj k prikostolnému cintorínu.

Príbuzný s kostolom svätého Jána z Mathy

Kostol Zmŕtvychvstania pána, teda Kostol sv. Kozmu a Damiána v Dúbravke predstavuje jednoduchšiu centrálnu stavbu, pravdepodobne ovplyvnenú centrálou bratislavských trinitárov. Stavebne je pomerne zaujímavý a vzácny, pretože má eliptický pôdorys a architektonicky je príbuzný s bratislavským chrámom sv. Trojice (sv. Jána z Mathy). Je jedným z mála katolíckych kostolov na území Slovenska, ktoré majú centrálny, elipsovité pôdorys. Kostol Zmŕtvychvstania pána bol postavený okolo roku 1720 ako filiálny kostol devínskej farnosti na mieste pôvodného Kostola sv. Kozmu a Damiána, ktorí zostali spolupatrónmi chrámu. Podľa záznamu viziácie devínskej farnosti z roku 1731 bol interiér dúbavského kostola vymaľovaný roku 1722 a zrejme následne na jar roku 2023 vysvätený. Farnosť v Dúbravke bola erigovaná roku 1807 a odvtedy sa viedli aj farské matriky.

V interiéri dúbavskej pozdĺžnej centrály je osem hlbokých a širokých kaplnkových výklenkov. Pôvodne kostol nemal ani sakristiu ani chór. Podľa niektorých detailov sa možno domnievať, že dnešná prestavaná veža, zakončená cibulovitou strechou, vystriedala roku 1766 staršiu drevenú vežu: vchod do starej veže bol z drevenej pavlače pri vstupe. V čase výstavby murovanej veže zhotovili aj novú strechu na kostole.

Stojí na starších základoch

Náš kostol čiastočne stojí na základoch staršej cirkevnej stavby veľkomoravského typu, ktorú archeológovia datujú najneskôr do 13. storočia. Takže v Dúbravke zrejme stál kostol už pred 700 či 800 rokmi, v každom prípade omnoho skôr, ako prvé známe písomné správy o samostatnej obci Dúbravka (1573, resp. 1574). Možno predpokladať, že zanikol v súvislosti s devastáciou spôsobenej v 15. storočí husitskými vojskami a ich pohrobkami bratříkmi a počas nasledujúcej feudálnej anarchie, alebo v súvislosti s ťažením vojsk sultána Sülejmana na Viedeň v r. 1529. Zachovalo sa však staré patrocínium sv. Kozmu a Damiána.

A rovnako možno predpokladať, že Chorvátski kolonisti po príchode na toto územie kostol po oprave istý čas mohli používať, no pre problémy so statikou a potrebám rozrastajúcej sa obce sa rodina Pálffyovcov vlastníaca devínske panstvo rozhodla pristúpiť k vybudovaniu nového.

Kostol môže byť starší

Pri určení veku kostola vychádzame teda zo záznamu z cirkevnej vizitácie z roku 1731. Toto ustálené tvrdenie však spochybňujú riadky v zápisnici ostrihomského kanonika Imricha Pongrácza z roku 1714, ktorú uvádza Mgr. Peter Buday z Pamiatkového úradu SR: „Ecclesia Dubravka filialis ad Dévin. Honori sanctor Cosmae et Damiani dicata, est ovalis, et actu in opere aedificatus...“, čiže Kostol v Devíne: K menu sv. Kozmu a Damiána, je oválny a v súčasnosti vo výstavbe. Podľa Pongrácza sa v tom čase kostol nachádzal už „pod klenbou“ a bol omietnutý.

P. Buday dodáva, že záznam z vizitácie k roku 1722 sa teda skôr viaže k údržbe a prvej väčšej reparácii už hotového kostola.

Uvádzame to však len pre úplnosť, nie preto, aby sme kostol o desať rokov „ostaršili“, ale preto, aby sme zdôraznili, že dúbravský kostol bol postavený o niečo skôr než chrám sv. Trojice rádu trinitárov v Bratislave, ktorý bol dosiaľ vnímaný ako jeho vzor.

Možno sme boli strážcami lesa

Kedy vznikla obec, ako ju poznáme dnes v podobe starej Dúbravky, o tom sa viedli a neustále vedú spory. Napríklad niekdajší rektor Univerzity Komenského Václav Chaloupecký v práci Staré Slovensko tvrdil, že prvá zmienka o Dúbravke je už v listine z roku 1288, v ktorej sa daruje zem strážcov lesa (custodes silvarum), s ktorou Dúbravku stotožnil.

Na základe polohy potokov uvádzaných v listine neskôr Vladimír Šmilauer vo Vodopise starého Slovenska tento názor vyvracia a tvrdí, že dnešná Dúbravka sa nachádza viac na západ od zeme strážcov lesa, inými slovami, že záznam sa nevzťahuje na Dúbravku. Škoda. Jeden Čech nám na chvíľu daroval staroslávnu minulosť a druhý nám ju vzápätí vzal.

Dejinné vákuum

Trochu nádeje by mohli dať spomenuté skromné archeologické výskumy, ktoré naznačujú, že dnešný Kostol sv. Kozmu a sv. Damiána bol postavený na základoch staršieho kostola, ktorý tu stál možno už v 11. storočí. Je celkom logické, že tam, kde bol kostol, musela byť aj dedina.

Žiaľ, prípadné písomné pramene sa v dôsledku požiaru na devínskej fare nezachovali, takže nám zrejme nateraz nezostáva iné, len akceptovať tristoročnú „dieru“ v histórii Dúbravky, píše sa napríklad v Kronike Dúbravky vydanéj v roku 2006. Trochu iná vec je, že ak by aj listiny jestvovali, názov Dúbravka by sme v nich asi hľadali márne, lebo ten si so sebou priniesli až Chorváti zo Záhrebskej župy z dediny Dubráva, ktoré je dodnes mestskou časťou Záhrebu. Museli by sme hľadať buď nemecký názov Kaltenbrunn, alebo skôr maďarský Hidegkút.

Musíme naozaj akceptovať diery?

Možno, že ani nie. Celkom nedávno sa nám podarilo v historickej literatúre, presnejšie v maďarskom vydaní knihy autora J. Háziho (Stredoveký zemepis bratislavskej stolice, Kaligram 2000) objaviť záznam vzťahujúci sa sprostredkovane na Dúbravku. Píše sa v ňom: „Kráľ Ľudovít I. dal výnimočne súhlas, aby vdova po Ladislavovi, synovi Béra z Hidegkutu (dnes by sme povedali z Dúbravky) mohla v roku 1347 zanechať polovicu majetku svojmu vnukovi Jánovi, synovi Mikuláša, lebo (Jánov) otec Mikuláš hrdinsky zahynul v siedmej krížovej výprave kráľa Karola I.“

To by napriek názoru dvoch vyššie citovaných českých profesorov predsa len mohlo znamenať, že už na prelome 13. a 14. storočia tu bola dedina Hidegkút, hlavne ak vezmeme do úvahy i ďalšie indicie potvrdzujúce existenciu dediny už v skoršom období – hoci aj vo veľkomoravskom, lebo vyššie spomínaný kostol stavebne vykazuje dokonca predrománske prvky. Žiaľ, sú to len nepriame dôkazy, akési „tušenie súvislostí“, ktoré však nemožno brať ako historický fakt, kým nebudú podopreté ďalšími dôkazmi. Za prvý overený záznam o Dúbravke sa dlho pokladal údaj z 12. októbra 1574 v knihe konceptov mesta Bratislavy, kde sa na str. 212 uvádza, že oproti osade Lamač je nová osada (Villa Novum), v ktorej bývajú Chorváti.

Vďaka historikovi Jozefovi Kľačkovi však vieme, že existuje o rok staršia zmienka o našej obci.

Tajomstvo koženého vreca

„V Uhorsku dnešnú funkciu verejného notára vykonávali tzv. vierohodné miesta, ktoré spravidla sídlili pri cirkevných výkonných orgánoch, kapitulách. Z činnosti bratislavského vierohodného miesta sa pôvodne vo veži korunovačného kostola sv. Martina zachoval archív Bratislavskej kapituly. Písomnosti boli zavesené v kožených vreciach. Dnes sú uložené v Slovenskom národnom archíve na Drotárskej ceste, no signatúry ostali podľa pôvodného uloženia a orientáciu v nich umožňujú zachované pôvodné protokoly (evidenčné knihy),“ uvádza znalec dúbnavskej histórie J. Klačka a pokračuje: „O Dúbravke sa z nich dozvedáme v súvislosti s obdarovaním kastelána hradu Devín za verné služby. V čase, keď zemepánmi devínskeho hradu bol rod Báthoryovcov, a patrili k nemu obce Devín, Dúbravka, Devínska Nová Ves a Rača, významne prispel k ich rozvoju správca, kastelán Michal Baj s manželkou Annou rodenou Czoborovou.

Báthoryovcom patrilo devínske panstvo v rokoch 1527 - 1605. Keďže členovia rodu zastávali vysoké štátne funkcie (palatín, župan) nemali čas sa venovať panstvu. Prosperita závisela od schopností, ale aj od poctivosti kastelána. Mali šťastnú, ale i štedrú ruku. Mikuláš Báthory so súhlasom svojho brata Štefana r. 1573 za verné služby darovali kastelánovi Michalovi Bajovi dedinu Dúbravka, jednu pustu (Tóthpuszta na ceste do Devínskej) a možnosť postaviť si kaštieľ v Devínskej Novej Vsi, a k nemu 12 rodín služobníkov. Pretože nebol šľachticom, šľachta Bratislavskej stolice na svojom zhromaždení (kongregácii) odmietla súhlas s darovaním. Zasiahol panovník, ktorý 1. 4. 1583 vydal vo Viedni rozhodnutie, že nariaďuje uviesť Michala Baja do držby darovaného majetku a poveril tým Bratislavskú kapitolu. Pre protesty iných záujemcov (aj zo strany kapituly) štatúcia nenadobudla právnu účinnosť, preto kráľovský miestodržiteľ

Štefan Radecius nariadil 4.7.1584 novú štatúciu. Od toho dátumu sa teda stal vlastníkom Dúbravky Michal Baj.“

Minimálne 450, ale možno aj 676

Takže vďaka objavu Jozefa Klačku môžeme tento rok oslavovať 450. výročie prvej písomnej zmenky o Dúbravke. S tým, že dátum nemusí byť definitívny. Ak by sa potvrdil údaj o Bérovi z Hidegkutu, môže sa počet rokov zvýšiť o 226.

Foto: archív Dúbravského múzea

Bratislavská župa modernizuje stredné odborné školy

Vyberte si školu na Dni župných škôl v Bory Mall

Chemici, kuchári, pekári, informatici, elektrotechnici, kvetinári či kaderníci na jednom mieste. Bratislavský samosprávny kraj (BSK) opätovne pripravil prezentáciu stredných škôl. Obľúbené podujatie Deň župných škôl sa uskutoční v piatok 13.10.2023 v bratislavskom nákupno-zábavnom centre Bory Mall. Žiaci základných škôl, rodičia, pedagógovia, východní poradcovia, ako aj široká verejnosť môžu stredoškólakom a pedagógom župných stredných škôl klásť počas dňa zvedavé a zaujímavé otázky.

Tradičné župné podujatie sa v nákupno-zábavnom centre Bory Mall uskutoční v piatok 13. októbra od 9:00 do 19:00.

Počas dňa sa na jednom mieste stretnú všetky stredné odborné školy a gymnáziá v pôsobnosti Bratislavského samosprávneho kraja. Vybrať si môžete z 13 gymnázií (z nich 8 má aj bilingválne triedy), jednej športovej školy, 6 priemysloviek, z 12 technických odborných škôl, zo 4 obchodných a z 1 hotelovej akadémie, zo 7 odborných škôl zameraných na služby, z 5 umeleckých škôl, z 2 zdravotníckych a 3 pedagogických škôl.

Pre ôsmakov a deviatakov

„Výber strednej školy je jedno z najdôležitejších rozhodnutí mladého človeka. A nie je nič lepšie, ako sa stretnúť sa osobne priamo s pedagógmi i žiakmi a získať informácie z prvej ruky. Toto podujatie organizujeme už po dvanásťkrát a som presvedčený, aj vďaka tomu si žiaci vedia zvoliť tú najlepšiu školu pre svoju budúcnosť. Považujem za dôležité, aby sa mladí ľudia vedeli po škole nielen zamestnať, ale aby ich budúca profesia aj bavila. Výberu treba preto

venovať dostatočnú pozornosť," povedal predseda BSK Juraj Droba. Deň župných škôl v Bory Mall je určený pre žiakov 8. a 9. ročníkov základných škôl, ako aj zanietovaných, odhodlaných a kvalifikovaných učiteľov, pedagogických poradcov, rodičov, ale aj pre širokú verejnosť. Cieľom je bližšie sa oboznámiť so strednými školami, zorientovať sa v ponuke a umožniť žiakom ľahšie si vybrať správnu školu - teda takú, ktorá ich zaujme a bude baviť.

Odborné školy – modernizácia aj dopyt

„Dopyt po absolventoch stredných odborných škôl je veľmi veľký, hoci záujem o štúdium tomu ešte donedávna nezodpovedal. Preto Bratislavský samosprávny kraj krok za krokom investuje do stredných škôl a premieňa ich na modernejšie a atraktívnejšie. Aj vďaka tomu záujem o stredné odborné školy kontinuálne rastie,“ doplnil Juraj Droba.

Župa spustila rozsiahle modernizácie na viacerých školách v kraji. Nové priestory aj vybavenie má Stredná odborná škola technológií a remesiel na Ivanskej ceste v Bratislave či Stredná odborná škola informačných technológií na Hliníkovej v Bratislave. Tesne pred ukončením je projekt na Spojenej škole v Ivanke pri Dunaji, kde vznikne Centrum odborného vzdelávania a prípravy (COVP) pre oblasť poľnohospodárstva a rozvoja vidieka. Župa tiež modernizuje COVP na Harmincovej ulici v Dúbravke, ktoré poskytne žiakom SOŠ gastronómie a hotelových služieb na Farského ulici atraktívne a moderné priestory na prax, podobné podnikateľskému prostrediu. V Rači zase vzniká zmodernizované centrum na Strednej odbornej škole polygrafickej.

Župa okrem priestorov na vzdelávanie modernizuje aj športoviská. „V areáli Strednej športovej školy na Ostredkovej ulici sme žiakom aj verejnosti odovzdali atletický štadión. Nachádza sa v bratislavskom Ružinove. Porovnateľný je s profesionálnymi štadiónmi. Je prispôsobený predovšetkým potrebám športovej školy, ale tiež chceme, aby slúžil aj verejnosti,“ uzavrel bratislavský župan Juraj Droba.

Nominácie na Ocenenia Bratislavského kraja za rok 2023 sú spustené

Nominujte osobnosť BSK na ocenenie

Bratislavský samosprávny kraj (BSK) každoročne oceňuje výnimočné osobnosti kraja. Ide o ľudí, ktorí svojou prácou výrazne prispeli k spoločenskému, kultúrnemu a ekonomickému rozvoju. Preto nepremeškajte príležitosť navrhnúť tých naj.

„Na všetky doteraz ocenené osobnosti som nesmierne hrdý. Sú to výnimoční ľudia z oblasti kultúry, športu, vzdelávania, vedy, zdravotníctva či sociálnej starostlivosti. Svojou prácou alebo talentom robia naše životy lepšími a skvele reprezentujú kraj doma i v zahraničí. Sú pre nás obrovskou motiváciou,“ priblížil predseda BSK Juraj Droba.

Ocenenia BSK udeľuje v kategóriách: Výročná cena Samuela Zocha, Pamätný list Samuela Zocha, Čestné občianstvo BSK, Cena verejnosti a Ďakovný list predsedu BSK. Udelený bude aj titul Historická osobnosť regiónu, ktorú navrhuje predseda BSK.

Ocenenia BSK môžu byť udelené osobám s trvalým pobytom na území BSK alebo právnickým osobám so sídlom na území BSK. Návrhy na udelenie ocenenia môžu podávať obyvatelia Bratislavského kraja či už samostatne alebo prostredníctvom občianskych združení a organizácií pôsobiacich na území kraja. Doručený návrh musí obsahovať charakteristiku navrhovanej osoby, odôvodnenie predloženého návrhu a písomný súhlas navrhovaného s nomináciou. V prípade návrhu na ocenenie in memoriam je potrebný súhlas žijúcej blízkej osoby.

Nominácie na ocenenia

Nominácie je možné poselať do 31. decembra 2023.

Prihlasovací formulár a bližšie informácie nájdete tu: <https://bratislavskykraj.sk/ocenenia>

Tvorivé krúžky v dome kultúry

- Keramika - modelovanie, práca na kruhu, vypaľovanie, glazovanie. Termín po dohode. Ema Trizmová, ceramicsnerd@gmail.com, 0915 903 208.
- Košíkovanie - naučíme sa pliesť košíky, vianočné zvončeky a iné dekorácie z prútia (pedigu). Termín - pondelok 15.00 – 16.30. Ľubo Navrátil, navratil@dubravka.sk, 0918 422 806.
- Drotárstvo - základy tradičného drotárskeho remesla. Termín - pondelok 15.00 – 16.30. Miriam Paradová, miparad@gmail.com, 0903 525 999.
- Výtvarno-remeselný krúžok - vyskúšame si rôzne tradičné i netradičné (aj japonské) výtvarné techniky. Termín po dohode. Shiho Dono, sdono12@gmail.com, 0910 270 074
- Šitie plyšových hračiek - šijeme zvieratká a kvietky, dekorácie. Termín po dohode. Katka Čierna, cierna@centrum.sk, 0907 915 727
- Paličkovanie - základy tradičnej paličkovanej čipky. Termín po dohode. Ruženka Šutorová, ruzena.sutorova@gmail.com, 0907 708 097

Jabloň je náladová

Pokračujeme v našom seriáli Stromy, ako ich nepoznáme, symbolika u Slovanov a Keltov. Staré národy veľmi dobre poznali všetky druhy stromov a ich liečivé i úžitkové vlastnosti. Tie

mohli byť využité v domácnosti alebo na výrobu rôznych pracovných nástrojov a okrasných predmetov. Každý strom aj keď mali svoje obdobie roka, čím vznikol určitý stromový horoskop.

Text: Lucia Palšová

V čase jesennej rovnodennosti sa na rôznych miestach konajú dožinkové slávnosti. Purpurové koberce vresu u Keltov symbolizovali plášť boha Luga - keltského boha plodnosti. V kresťanskej Európe bola bohyňa plodnosti nahradená Máriou – patrónkou úrody a boh Lug svätým Michaelom.

V týchto časoch sa konali dedinské hody a púte. Inak tomu nebolo ani v starej Dúbravke. Hody sa oslavovali posledný septembrový týždeň na počesť vysvätenia kostola Sv. Kozmu a Damiána.

Stromom tohto obdobia bola jablň. Patrí ku koncu roka a jej plody rastú západným smerom a symbolizujú nadprirodzený svet - kraj jablák, ktorému Kelti hovorili Avalon.

Jablň v mytológii – všetci poznáme legendu o vyhnaní Adama a Evy z raja. Tu sa spomína jablko, ktoré dala Eva Adamovi. V gréckej mytológii Paris rozhodoval medzi Hérrou, Aténou a Afroditou. Jablko lásky dostala Afrodita, bohyňa lásky a krásy.

Drevo jablone je dosť tvrdé, odolné a má nízku úroveň oderu. Má tiež dlhú životnosť. Bolo využívané aj v starej Dúbravke.

Obdobie stromového znamenia: 25.6 – 4.7. a 23.12 – 1.1.

Hlavné rysy človeka narodeného v znamení jablone: láskavosť, vnímavosť, citlivosť, veľkorysosť, ale tiež náladovosť, zádumčivosť a sentimentalita. Človek narodený v tomto znamení je sympatický, dôverčivý a veľkorysý. Nie je sebecký a rozdelí sa aj o posledný halier. No často ho ľudia využijú vo svoj prospech. Žije zo dňa na deň a nelipne na majetku.

Je nadaný značnou predstavivosťou i fantáziou a vedie zaujímavý život plný vzrušenia. Spontánne sa teší zo života.

Máva nadanie pre vedeckú prácu a najčastejšie si vyberá zamestnanie v oblasti umenia, knihovníctva, zdravotníctva alebo školstva či teológie. V milostnom živote má rád zmenu. Pokiaľ nájde partnera rovnako inteligentného a vnímavého, jeho láska môže byť silná. Partner ale musí počítat s jeho „čo na srdci, to na jazyku“ a bude sa musieť naučiť tolerovať výkyvy jeho nálad. Až do vysokého veku si zvyčajne zachováva pevné zdravie a mladistvý elán.

Už šiesta Spomienka na Deža s výraznými ženskými hlasmi

O tebe, pre teba, s Dežom...

„Priniesla som Jakubovi palacinky.“ Hovorí obyvateľka Fedákovej, ktorá pripravila svojmu niekdajšiemu susedovi Jakubovi Ursinymu niečo sladké. Podala do zákulisia malý žltý tanierik s drobnými kvetmi. Drobný rozmerom, ale veľký svojím obsahom, odkazom. A práve o odkaze, radosti a o „niečom navyše“ je aj celý festival Spomienka na Deža. Vznikol živelne, postupne a stále sa vyvíja. Tento rok písal už svoj šiesty ročník.

Študenti – spev aj módna prehliadka

Ženy ako speváčky sa akosi prirodzene stali témou už šiesteho ročníka festivalu umenia pod názvom Spomienka na Deža. Ako už názov napovedá, venovaný je legendárnemu slovenskému hudobníkovi, scenáristovi, dokumentaristovi, dramaturgovi, režisérovi, umelcovi Dežovi Ursinymu, ktorý na Fedákovej 24 roky žil, tvoril, venčil psa Havrana a nakoniec aj zomrel.

Festival pripravujú dobrovoľníci okolo Občianskeho združenia Spomienka na Deža.

Na úvod zazneli piesne z muzikálu Neberte nám princeznú v podaní žiakov Cirkevného konzervatória v Bratislave, na pódiu a na červenom koberci pri ňom sa stretli aj s ďalšími študentmi zo Spojenej školy Tokajickej. Predviedli sa s modelmi O šaty, utkané z jahodovej peny.

Súčasťou študentskej sprievodnej časti festivalu boli aj výstavy priamo v parku – na tému hudba tvorili malí - veľkí umelci Základnej školy Pri kríži pod vedením výtvarníčky, učiteľky Zuzany Rybaničovej a počas leta sa hudbou a osobnosťou Deža Ursinyho inšpirovali aj študenti Školy umeleckého priemyslu Jozefa Vydru. Predstavili sa tu veľkoformátovou výstavou.

Jana Kirschner: Deža stále objavujem

Koncertnú časť festivalu otvorila Jana Kirschner, ktorá vystúpila so svojou kapelou. „Dnes tu nehráme Dežove piesne. Ale nebyť Deža, tak tu nie sme,“ povedala Jana Kirschner. „Stále ho objavujem.“

Dežov syn Jakub, ktorý sa stará a rozvíja otcov odkaz, dal na festival dokopy formáciu s názvom Provisorium, pri podaní Dežových piesní spojil šesť umelcov - Dorota Nvotová, Jakub Ursiny, Marián Slávka, Tomáš Michalčák, Filip Hittrich a Martin Majlo Štefánik.

Po takzvaných Best of Dežo sa predstavili opäť dve ženy, presnejšie dievčatá zo slovenského projektu Meowlau x Val. Stoja za ním basgitaristka Laura Jašková a speváčka Valentina Vlková.

Premiéru na festivale mala aj ďalšia ženská speváčka. Zuzana Mikulcová vystúpila so svojou kapelou. V roku 2019 Zuzana nahrala pieseň Hovor mi, ktorá je odkazom na Dežovu pieseň Hovor mi do ucha z albumu Ten istý tanec.

Podobne prvý raz na spomienke si zaspievala aj ďalšia žena umelkyňa, Sisa Fehér. Speváčka, textárka so svojou zostavou hudobníkov KHI priniesla do parku alternatívny džez.

S džezom aj literatúrou bolo spojené i vystúpenie Františka Báleša so svojím ansámblom. Do podoby piesní zhudobnili rôzne básnické diela, napríklad Pavla Országha Hviezdoslava, Janka Kráľa, Jána Smreka, Rudolfa Dilonga, Jána Kostru či Milana Rúfusa.

Sólo ženské vystúpenie patrilo Kataríne Málikovej, speváčke, skladateľke, ktorá sa na Fedákovu vrátila už tretíkrát.

Festival uzavrela opäť žena, tentoraz česká punková speváčka – Nikola Mucha, ktorá si spolu s hudobníkom Ondřejem Kyasem pripravila originálne vystúpenie aj s Dežovým odkazom.

Večerníček aj inštalácia

Dežo Ursiny mal veľmi rád deti, zvučku z kedysi detskej obľúbenej relácie, ktorá sa vysielala v nedeľu dopoludnia, naspieval práve on. Deťom venoval festival aj časť programu. Jeho súčasťou bolo interaktívne čítanie Michala Hvoreckého z knižky Lebopreto, program s potulnou rozprávarkou Miriam Halamičkovou pod názvom Posviette si s nami na sny pri stane Artforum a živý večerníček Smradi od divadla Nevadivadlo.

K sprievodným podujatiam patrilo tvorenie priamo na lúke s Ateliérom maľby Octopus pod vedením Mgr.art. Michaela Rázusová Nociarová ArtD a aj čítačka Daniela Pastirčáka.

A ako vždy nečakané, prekvapivé, no precízne a nápadité. Bolo aj na festival osadené dielo landartového umelca Jaroslava Bela Beliša s ekologickou témou pod názvom Dead Can Dance.

Nešlo o jedinú novinku už šiesteho ročníka festivalu. Viaceré prišli spontánne, niektoré neohlásene, no všetky s radosťou.

Ďakujeme, že tvoríte komunitný festival spolu s nami. Že ste jeho súčasťou.

Lucia Marcinátová,

OZ Spomienka na Deža

Spomienka na Deža

Festival pripravuje Občianske združenie Spomienka na Deža, dobrovoľníci.

Pamätník Listovanie, venovaný Dežovi Ursinymu, je dielom sochárky Miry Podmanickej, od jeho osadenia v roku 2018 sa začal tvoriť aj festival umenia Spomienka na Deža.

Šiesty ročník sa podarilo zorganizovať vďaka finančnej podpore Ministerstva dopravy a výstavby Slovenskej republiky, podporili ho Bratislava Tourist Board, mestská časť Bratislava-

Dúbravka, hlavné mesto Bratislava, Bratislavský samosprávny kraj, Bratislavské kultúrne a informačné stredisko, akcia sa stala súčasťou mestského festivalu Kultúrne leto a firma ITB Development.

Dobrovoľníci, dobré rady v súvislosti s festivalom, pomoc a podpora – všetko je vítané. spomienkanadeza@gmail.com.

ĎAKUJEME!

Dúbravské hody spojili tradície, hudbu, šport i stretnutia

Dúbravčania hodovali medzi kvapkami

Beh do schodov, koncerty na dvoch pódiiach, strihanie a požehnanie strapca, varenie guláša, slávnostná omša, futbalový, tenisový či šachový turnaj, návšteva múzea či výstavy. Septembrový víkend v Dúbravke trval tri dni.

Text: Lucia Marcinátová

Bolo to až neuveriteľné. Keď ste pred prípravami alebo návštevou podujatia sledovali počasie, zhoršiť sa malo práve pred hodovým víkendom a zlepšiť v pondelok po ňom. Ochladenie nakoniec nebolo tak veľké, a dážď program len upravil, neprekazil. Pre ochranu dúbravských krojov aj zdravie účastníkov boli tento rok hody bez hodového sprievodu.

Dve pódia, veľa koncertov a sprievodných akcií

Mestská časť pripravila hodový víkend, rodinný program pre všetky generácie. V zmysle tradícií pripadol tento rok na 22. až 24. september. Zábava pre deti, koncerty pre mladých, tradičnejšia hudba pre seniorov, no aj dobroty, remeselné výrobky či šport pre všetkých. Hudobný i sprievodný program bol pestrý a hlavný program prebiehal tradične na dvoch miestach.

Komornejší v starej Dúbravke na Žatevnej v blízkosti hasičskej zbrojnice, a väčšie koncerty na veľkom pódii na lúke pri Dome kultúry Dúbravka. Stánky pred kultúrnym domom stáli od piatka, na Žatevnej počas soboty a nedele. K tomu všetkému sa pridali tradície, šport, turnaje, stretnutia.

Piatok sa niesol v znamení dobrého počasia, zábavy aj účasti. Priestor pri dome kultúry sa zaplnil, pri stánkoch, pri koncertoch skupín Soapless, Backrock, Acylipyrin, OBD či speváčky LeRa i kolotočoch.

Sobotné dopoludnie vyzeralo pesimisticky. Program pred Domom kultúry Dúbravka ešte v daždi odštartovalo zoskupenie Maliny Jam, deti s rodičmi si prišli zatancovať medzi kvapkami, v pršiplášťoch alebo pod dáždnikmi.

Beh po schodoch aj kráľovská hra

Počasiu nestoplo ani sprievodné športové podujatia. Doobeda sa stretli odvážlivci už na tradičnom podujatí Cez hody na schody. Dvanásť bežcov súťažilo v behu po schodoch luventy. Medzi ženami vyhrala atlétka a slovenská pretekárka v skoku do výšky Simona Tichá.

Kultúrne centrum Fontána zaplnil Dúbravský hodový šachový turnaj, ktorý sa konal už 23. krát. V tejto kráľovskej hre si zmeralo sily v 9 kolách celkovo 80 šachistov. Prvé miesto obsadil Ondrej Vadida so 7,5 bodu, vďaka víťazstvu v poslednom kole, na druhom mieste skončil Jakub Suchanský so 7 bodmi a na treťom mieste sa umiestnil Michal Mihálik s tiež 7 bodmi. Úvodný príhovor mal miestny poslanec Tomáš Buzinger, ktorý sa venuje výučbe šachu pre žiakov na ZŠ Beňovského.

Dúbravské kluby, seniorské súbory aj známe mená

Pre ochranu dúbravských krojov a zdravia organizátori vynechali z programu tradičný hodový sprievod. Tradície hodov však ostali.

Posvätenie hodového strapca, jeho strihanie, spoločné ochutnávanie hrozna, slávnostná nedeľná hodová omša v Kostole sv. Kozmu a Damiána, vystúpenia dúbravských klubov a tanečných škôl La Dansa, TK Danube, Škola Breaku, District Dance či súťaž vo varení guláša, ale i seniorských speváckych súborov – Dúbravanka, Matica slovenská.

S ubúdajúcim dažďom sa úmerne zlepšovala nálada aj počet ľudí. Sobotné koncerty pred Domom kultúry Dúbravka prilákali davu. Stovky ľudí spievalo hity s Adamom Ďuricom, bavilo sa so skupinou Gladiator.

Pred Domom kultúry Dúbravka sa zas tradične súťažilo vo varení guláša. Hody majú v Dúbravke tradíciu spojenú s vinohradníctvom a dobrým jedlom. Novodobú históriu začali písať po revolúcii v roku 1989. Dúbravskými hodmi si mestská časť každoročne pripomína posvätenie dúbravského farského chrámu, čiže Kostola sv. Kozmu a Damiána.

Botanická záhrada sa na konci októbra vždy na zimu zatvára

Botanická: Skleníky aj fotenie

Snáď všetci vedia, že existuje, no mnohí ju napriek blízkosti nepoznajú alebo tam dlhšie neboli. Jeseň v Botanickej záhrade má svoje čaro.

Text: Hana Vikárová

Botanickú záhradu nájdete v susednej Karlovej Vsi. Z Dúbravky vás k nej zavezie električka číslo 4, vystúpiť treba na rovnomennej zastávke Botanická záhrada. Záhrada je prístupná aj električkou číslo 9, autobusmi či autom. Parkovisko je priamo pred záhradou.

Z Dúbravky sa môžete vydať aj pešo. Od ihriska Žihadielko vyrazíte po ulici Ľuda Zúbka, prejdete cez cestu, okolo kúpaliska Rosnička, luventy, po ulici Líščie údolie, cez park SNP, a ďalej okolo Karloveskej polikliniky. Tu odporúčame prejsť cez prechod ku Kontajneru na Riviére, cez prechod a ďalej smerom u k internátu Družba, pri čerpacej stanici odbočíte doprava a už vidíte vstup do Botanickej záhrady. Táto trasa sa dá absolvovať aj na bicykli, má približne päť kilometrov.

Botanická záhrada je pre návštevníkov otvorená od prvého apríla do konca októbra.

Vstúpte!

Okrem exteriéru Botanická záhrada ponúka aj veľké skleníkové priestory s exotickými druhmi rastlín. Táto časť botanickej záhrady patrí k najpopulárnejším a mimoriadne fotogenickým miestam. V skleníkoch sú palmy, kaktusy, orchidey a iné tropické a subtropické rastliny.

V exteriéri sa rozprestiera rozárium s približne 120 druhmi ruží, niekoľko skaliek, záhony, rôzne dreviny aj japonská záhrada. V máji a v júni ponúka príjemné miesto na posedenie aj fotenie rozkvitnutá magnólia.

Okrem rastlín zdobia botanickú aj menšie a väčšie jazierka, chodníčky či mostíky. Pre návštevníkov je tu altánok, lavičky, možnosť zakúpenia občerstvenia i detské ihrisko. A ak radi pozorujete aj faunu, návštevníci botanickej záhradyvidia mnoho jašteríc a veвериčiek. Záhrada je otvorená od 9:00 do 18:00. Vstupné stojí pre dospelého 3 eurá, deti, študenti a dôchodcovia zaplatia polovičnú sumu. Za poplatok je možné spraviť v botanickej záhrade aj profesionálne fotenie, populárne je tu predovšetkým fotenie svadobných párov.

Tipy v okolí

Keď vyjdete z Botanickej záhrady a pôjdete doľava dolu kopcom, dostanete sa ku Karloveskej zátoke, ktorá sa stala príjemným miestom na prechádzku. Zakotvená je tu loď s názvom Mark Twain, kde si môžete dať kofolu alebo čapované pivo rovno pri vode. Ak sa z Botanickej záhrady vydáte doprava a prejdete po nadchode, okolo internátov sa rýchlo dostanete do lesa, cez ktorý za chvíľu prídete k útulku Slobody zvierat. Kúsok je aj most Lanfranconi.

Cez tento most sa dostanete na hrádzu na petržalskej strane, ktorá je populárna hlavne u bežcov, cyklistov a korčuliarov.

Smerom do mesta sa po hrádzi dostanete pod Most SNP a do Sadu Janka Kráľa, druhým smerom vás hrádza privedie do Rakúska. Ak zídete z mosta Lanfranconi na Karloveskej strane, ocitnete sa na nábřeží Dunaja.

Kam do záhrady?

Ak ste milovníkmi botanických záhrad, na Slovensku by vás mohli osloviť aj ďalšie. Navštevované je napríklad arborétum v Mlyňanoch, Borovej Hore, Liptovskom Hrádku a Kysihýbeli, botanické záhrady v Košiciach, Nitre, Banskej Štiavnici, Tatranskej Lomnici, Martine, Trnave a milovníci kaktusov si na svoje prídu v Botany Parku v Bojniciach. Neďaleko Bratislavy je významná botanická záhrada aj vo Viedni v záhradách Belvederu, tá je celoročne zdarma a pešo sa tam dá dostať z vlakovej stanice.

Pozorovať tu možno extrémne veľa veveríc a medzi najviac okúzľujúce časti patria obrovské bambusy, na jar aj množstvo zakvitnutých kríkov vo všetkých odtieňoch bielej, ružovej a fialovej farby.

Prázdniny zakončilo podujatie s dúbravskými hasičmi

Hasiči zaujali technikou aj vlakom

Zábavné popoludnie s dúbravskými hasičmi. Hasičské autá, prilba, výstroj, hasenie ručnou striekačkou či originálny vlak. Sobota 2. septembra sa točila v Parku Pekníkova okolo hesla: „Aj tak budem požiarnikom“.

Koniec prázdnin v Dúbravke už tradične patrí hasičom, a to nielen dúbravským. Na podujatí s názvom Zábavné popoludnie s dúbravskými hasičmi sa totiž stretli domáci dobrovoľní hasiči, ale aj družstvo z Devínskej Novej Vsi. V exhibícii detských kolektívov o pohár starostu sa najviac darilo Dúbravčanom, najlepšie výsledky malo družstvo - DHZ BA Dúbravka "A. Nešlo ani tak o súťaž, ako skôr o radosť zo stretnutia a porovnanie zručností. Vyhrali tak všetky družstvá, ktoré prišli a predviedli sa. Malí návštevníci sa mohli povoziť v originálnom hasičskom vláčiku zostrojenom z barelov, ktorý viedla hasičská štvorkolka. Záujem bol aj o zoznamovanie sa technikou i prácami záchranárov či policajného zboru. Program doplnila tiež hudba - miestny seniorský spevokol Matice slovenskej či country skupina Oukey. Pochutnať sa dalo na hasičskom guláši, zastrieľať si z luku či modelovať z balónov.

A keďže išlo o hasičské podujatie nechýbal ani oheň, a to poriadna vatra, ktorej neprekážal ani letný dážď.

Park Pekníkova sa naplnil. Naplnil nielen hasičmi, ich technikou, ale aj súťažami, atrakciami pre deti, návštevníkmi, programom a susedskou atmosférou.

(lum)

Pred 6. kolom DBLS a majstrovstvami seniorov v bowlingu

Trojka zvýšila svoj náskok

Začiatkom septembra sa uskutočnilo predposledné, piate kolo, 5. ročníka Dúbravskej bowlingovej ligy seniorov (DBLS). Kolo vyhralo podľa očakávania DC/3 a zvýšilo svoj náskok pred DC/1. Trojka na čele s Vladom Gajdošom je na najlepšej ceste obhájiť minuloročné premiérové prvenstvo. Z jednotlivcov príjemne prekvapili M. Hargašová (DC/2) a S. Melicharek (DC/4).

Utorok desiateho októbra bude niekoľko hodín patriť bowlingu seniorov. Najprv od 10.00 dokončia posledným kolom piaty ročník DBLS. Po ňom prídu na rad jednotlivci. Potom najlepších päť žien a mužov z oboch súťaží sa stretne vo finále o majstra Dúbravky. Tituly obhajujú E. Barboríková a V. Gajdoš (obaja DC/3).

5. kolo: 1.DC/3 (Ľ. Škoviera 117, V. Gajdoš 147, E. Barboríková 107, J. Barborík 132, F. Začiatkom Žilinský 89) 592 bodov. 2.DC/1 (P. Bellay 127, Š. Bajteková 123, T. Vizinova 96, A. Dosoudilová 77, J. Petrovský 113) 536 bodov. 3.DC/4 (D. Melicharková 77, S. Melicharek 153, H. Drapáková 92, M. Uhrák 97, Ľ. Pokojný 85) 504 bodov. 4.DC/2 (M. Bartoň 85, M. Demková 93, M. Hargašová 119, K. Hurák 85, J. Laš 80) 462 bodov.

Najlepší jednotlivci v kole – ženy: 1. Š. Bajteková (DC/1) 123, 2. M. Hargašová (DC/2) 119, 3. E. Barboríková (DC/3) 107, 4. T. Vizinova (DC/1) 96, 5. M. Demková (DC/2) 93, 6. H. Drapáková (DC/4) 92. Muži: 1 S. Melicharek (DC/4) 153, 2. V. Gajdoš 147, 2. J. Barborík (obaja DC/3) 132, 4. P. Bellay (DC/1) 127, 5. Ľ. Škoviera (DC/3) 117, 6. J. Petrovský (DC/1) 113.

Po 5. kolách

● DRUŽSTVÁ (DC): 1. DC/3 2817, 2. DC/1 2641, 3. DC/4 2344, 4. DC/2 1950. ● Ženy: 1. T. Vizinova (DC/1) 561, 2. E. Barboríková (DC/3) 560, 3. Š. Bajteková (DC/1) 503, 4. M. Hargašová (DC/2) 417, 5. D. Melicharková (DC/4) 416, 6. M. Demková (DC/2) 381. Muži: 1. V. Gajdoš 716, 2. J. Barborík (obaja DC/3) 587, 3. P. Bellay 566, 4. J. Petrovský (obaja DC/1) 522, 5. Ľ. Škoviera (DC/3) 504, 6. Ľ. Pokojný (DC/4) 489.

(pej)

V petangu triumf štvorky

Pod záštitou starostu Dúbravky Martina Zaťoviča sa koncom augusta v Parku Pekníkova uskutočnil 6. ročník turnaja seniorov v petangu. Štartovali všetky štyri denné centrá a MO JDS Dúbravka. Turnaj organizovali mestská časť Bratislava- Dúbravka a Rada seniorov v Dúbravke. Hralo sa systémom každý s každým.

Prvenstvo spred roka obhajovalo DC/2, ktoré napokon skončilo na treťom mieste. Víťazom tohtoročného turnaja sa stalo Denné centrum 4, vedené kapitánom Miroslavom Uhrákom. Je zaujímavé, že Denné centrum 2 hralo posledné tri ročníky v tej istej zostave a obsadilo v nich dvakrát tretie a raz prvé miesto. Aby všetko počas súťaže prebiehalo ako malo, dohliadala dvojica rozhodcov Štefan Pecho a Vlasta Babitzová.

- KONEČNÉ PORADIE: 1.DC/4 (Miroslav Uhrák, Terézia Balážová, Eva Rybárová, Alžbeta Tomášová), 2.DC/1 (Peter Frešo, Štefánia Bajteková, Anna Ganajová, Terézia Vizinova), 3.DC/2 (Edita Kurinová, Emília Huráková, Karol Hurák, Mária Demková), 4.MO JDS (Zlatica Smolková, Eva Dujničová, Helena Uhráková, Jana Petrášová), 5.DC/3 (Otília Jabloňovská, Anna Zemánková, Jana Masarovičová, Marta Šperková).

(pej)

VÝSLEDKOVÝ SERVIS

FUTBAL

- TRETIA LIGA, BFZ, starší dorast (U19) – 4. kolo: MFK Záhorská Bystrica – FK Dúbravka 6:0. 5. kolo: FK Dúbravka – FK Slovan Ivanka pri Dunaji 3:2. Priebežné poradie: 1.SDM Domino B 12,... 11.FK Dúbravka 3, 12.ŠK Bernolákovo 0.

- TRETIA LIGA BFZ, mladší dorast, skupina A (U17) – 2. kolo: TJ Rovinka – FK Dúbravka A 2:13. 3. kolo: FK Dúbravka A – FC Slovan Modra 0:2. 4. kolo: NŠK Bratislava - FK Dúbravka A 10:0. 5. kolo: FK Dúbravka A – PŠC Pezinok 0:13. 15. kolo: FK Dúbravka A – TJ Slovan Viničné 0:6. Priebežné poradie: 1.NŠK Bratislava 18,... 15. FK Dúbravka A 0.

- TRETIA LIGA BFZ, mladší dorast, skupina B (U17) – 1. kolo: FA Lafranconi FTVŠ UK - FK Dúbravka B 2:3. 2. kolo: FK Dúbravka B – voľný žreb. 3. kolo: FK Inter Bratislava B -FK Dúbravka B 0:2. 4. kolo: FK Dúbravka B – FKM Stúúava 4:1. 5. kolo: ŠK Vračuňa - FK Dúbravka B 0:0. Priebežné poradie: 1.Záhoran Jakubov 15, 2.FK Dúbravka B 10, 13.FC Ružinov 0.

DRUHÁ LIGA BFZ, starší žiaci (U15) – 2. kolo: FC Slovan Modra - FKP Bratislava 0:10, FC Rohožník - FK Dúbravka 0:6. 3. kolo: FKP Bratislava – Senec Football Academy 0:4, FK Dúbravka – ŠK Vračuňa 9:0. 4. kolo: MŠK Iskra Petržalka – FKP Bratislava 3:1. FK Dúbravka – TJ Jarovce 5:0. 5. kolo: FKP Bratislava – FC Rohožník 1:3, FK Dúbravka – FKM Stupava 6:1. 13. kolo: FKM

Stupava – FKM Bratislava 2:1, FK Dúbravka – ŠK Bernolákovo 9:0. Priebežné poradie: 1.Senec Football Academy 18,... 3.FK Dúbravka 15, 13.FKP Bratislava 3, 14.FC Slovan Modra 0.

- DRUHÁ LIGA BFZ, mladší žiaci (U13) – 3. kolo: FKP Bratislava – Senec Football Academy 1:2, FK Dúbravka – ŠK Vrakuňa 8:1. 4. kolo: MŠK Iskra Petržalka – FKP Bratislava 2:1. FK Dúbravka – TJ Jarovce 6:1. 5. kolo: FKP Bratislava – FC Rohožník 2:5, FK Dúbravka – FKM Stupava 5:2. 13. kolo: FKM Stupava – FKM Bratislava 5:0, FK Dúbravka – ŠK Bernolákovo 4:2. Priebežné poradie: 1.FC Žolík Malacky 16,... 3.FK Dúbravka 15, 13.FKP Bratislava 3.

- TRETIA LIGA, starší žiaci U15), ObLFZ Bratislava – mesto, skupina Bratislava, 1. kolo: SDM Domino B – FK Dúbravka B 9:0. 2. kolo: FK Dúbravka B - OŠK Chor. Grob 4:4. 3. kolo: FA Laf-ranconi FTVŠ UK - FK Dúbravka B 3:0. 4. kolo: FK Dúbravka B – TJ Rovinka 8:0. 13. kolo: FK Dúbravka B – MŠK Iskra Petržalka 0:0. Priebežné poradie: 1.SDM Domino B 15,... 9.FK Dúbravka B 6, 13.TJ Rovinka 0.

- TRETIA LIGA, mladší žiaci (U13), ObLFZ Bratislava – mesto, skupina A, 1. kolo: SDM Domino B – FK Dúbravka B 3:1. 2. kolo: FK Dúbravka B – OŠK Chorvátsky Grob 1:3. 3. kolo: FA Lafranconi FTVŠ UK . FK Dúbravka B 5:0. 4. kolo: FK Dúbravka B – TJ. Rovinka 0:10. 5. kolo: MFK Rusovce - FK Dúbravka B 11:0. 13. kolo: FK Dúbravka B – MŠK Iskra Petržalka 1:6. Priebežné poradie: 1.Senec Footbal Academy B 15,...14. FK Dúbravka B 0.

HOKEJ

- LIGA STARŠÍCH ŽIAKOV AA (9. ŠHT, U15), Región ZÁPAD, zákl. časť – 6. kolo: HOBA Bratislava – MHKM Skalica 4:4. 7. kolo: HK Dukla Trenčín – HOBA 5:1. 9. kolo: HK Gladiators Trnava – HOBA 2:8. Priebežné poradie: 1.HK Dukla Trenčín 6,... 6.HOBA 3, 12.HC Lamač 0.

- LIGA STARŠÍCH ŽIAKOV A (8. ŠHT, U14), Región ZÁPAD, zákl. časť – 6. kolo: MHKM Skalica – HOBA Bratislava 1:4. 7. kolo: HOBA – HK Dukla Trenčín 0:4. 9. kolo: HOBA – HO Hamikovo Hamuliakovo 4:6. Priebežné poradie: 1.Dukla Trenčín 6,...O 10.HOBA 2, 14.HK Nové Mesto nad Váhom 0.

- LIGA MLADŠÍCH ŽIAKOV AA (7. ŠHT, U13), Región ZÁPAD, zákl. časť – 6. kolo: HOBA Bratislava – MHKM Skalica 5:1. 7. kolo: HK Dukla Trenčín – HOBA 6:0. 9. kolo: HK Gladiators Trnava – HOBA 3:3.

LIGA MLADŠÍCH ŽIAKOV A (6. ŠHT, U12), Región ZÁPAD, zákl. časť – 6. kolo: HK 18 Karpatsky Sokol – HOBA Bratislava 6:0. 7. kolo: HOBA – HK Dukla Trenčín 0:6. 9. kolo: HOBA – HO Hamikovo Hamuliakovo 4:2.

(pej)

Už 11. augusta vykorčuľovali hokejisti HOBY opäť na dúbavský ľad

Semančík: Viac nás to ešte zocelilo

Letné futbalové kempy FK Dúbravka organizuje každoročne od vybudovania nového areálu v roku 2017. Toto leto to bol už 7. ročník. Celý kemp sa odohral uprostred krásnej prírody, ako stvorenej na týždeň plný športu, ale i zábavy. V dvoch termínoch od 3. do 7. júla a od 10. o 14. júla. Vystriedalo sa v nich viac ako 120 detí od 5 do 14 rokov, z toho šesť dievčat.

Text: Jozef Petrovský

Predchádzajúca sezóna bola pre klub určite náročná, keďže v priebehu sezóny ste prišli na niekoľko mesiacov o domáci štadión. Postihlo to v negatívnom smere váš klub?

Určite, nakoľko máme najviac hráčov z našej mestskej časti a okolia. V priebehu sezóny sa nám zmenili komplet tréningy, všetci si museli nastaviť svoj harmonogram celkom inak. Chlapci to zvládli a rodičia nám boli veľmi nápomocní. Skôr to klub ešte viac scelilo. Na druhej strane, naši hráči mali možnosť trénovať a odohrať aj niektoré majstrovské zápasy na hlavnej ploche zimného štadióna Ondreja Nepelu, čo sa veru každému hokejistovi nepodarí.

Ako prebiehala rekonštrukcia zimného štadiónu v Dúbravke, budete hrať súťaže už na domovskom ľade?

Zimný štadión bol úspešne skolaudovaný a domáci ľad využívame od 11. augusta. Všetci naši hráči, od prípravkárov cez žiakov, dorast až po juniorov, sa tešili na domovský zimný štadión. Určite aj všetci naši rodičia a fanúšikovia. Kompletné domáce majstrovské zápasy všetkých našich vekových kategórií sa odohrajú už v Dúbravke.

Bol vstup na zrekonštruovaný zimný štadión príjemným prekvapením?

V samotnom interiéri sa viac-menej nič nezmenilo. Všetko je tam pôvodné, ale opravené, vyčistené a vymaľované. Úplne nová je strojovňa, čo verejnosť nevidí, ako aj plocha, ktorá sa nachádza pod ľadom. Staré chladenie už veľmi nestíhalo, koniec augusta bol extrémne horúci a aj napriek tomu bola kvalita nového ľadu výborná. Nehovoriac o nových technológiách a podstatne väčšej bezpečnosti celého štadióna. A príjemné prekvapenie? Bolo! Najväčším prekvapením bola samotná ľadová plocha, na ktorej je umiestnené logo mesta, STARZu, SZĽH a v stredovom kruhu je i logo nášho klubu. Všetkým sa plocha veľmi páči a smelo môžeme povedať, že sa radí medzi najkrajšie plochy na Slovensku.

Kedy ste v klube začali s prípravou na novú sezónu?

Nová sezóna sa vždy začína 1. mája. Vtedy sme aj my začali s prípravou na sezónu 2023/2024. Ako to v hokeji chodí, všetky naše vekové kategórie absolvovali prípravné obdobie, ktoré trvá tradične do konca júna. Ako som už spomínal, od 11. augusta vykorčuľovali na ľad všetky naše vekové kategórie. Ide o predsúťažné obdobie, v ktorom okrem tréningov na ľade absolvovali všetci aj všeobecnú prípravu. Tak, ako si tréneri prípravu vopred naplánovali,

tak ju so svojimi kategóriami aj zvládli. Začiatkom septembra začali súťaže a verím, že všetci naši hráči sú dobre pripravení.

Hovoríte o tréneroch, prišlo k nejakým zmenám v obsadení trénerov?

V prípravke sme obsadenie trénerov nemenili. Do mladších žiakov sme dosadili jedného nového, veľmi perspektívneho trénera Petra Kopeckého, ktorý k nám prišiel z Trnavy. V kategórii starších žiakov tréneri zostali, iba si vymenili ročníky. Najväčšia trénerská zmena je v doraste, kde pozíciu hlavného trénera obsadil mladý, ale už skúsený tréner, Radoslav Smetana, ktorý k nám prišiel zo Skalice. Z minuloročného dorastu sa tréner Martin Gálik presunul do juniorky, v ktorej už dlhodobo aj pôsobil. Inak trh s trénermi nie je bohatý, dobrí tréneri sa hľadajú veľmi ťažko. Chceme v klube pracovať tak, aby bol každý jeden hráč pre trénera a klub dôležitý.

Aké ciele má klub v tejto sezóne?

Naplniť podľa potreby prípravku, a preto budeme organizovať počas sezóny aj rôzne náborové aktivity. Deti od 5 do 8 rokov sú vítané počas celého školského roka. Stačí sa len obrátiť na vedúceho trénera prípravky, ktorý všetkým začínajúcim hráčom, a najmä ich rodičom, ochotne poskytne potrebné informácie. Kontakt si všetci nájdú na webovej stránke nášho klubu. Pri žiakoch nechceme vo výsledkoch poľaviť, chceme bojovať o popredné priečky. Dorast mienime v najvyššej slovenskej súťaži udržať a veľkou výzvou je zabojsovať s družstvom juniorov o extraligu.

Vyššie ste spomenuli Radu hokejového klubu a Trénerskú radu. Mohli by ste prezradiť niečo bližšie o činnosti druhého menovaného subjektu?

Aj v tejto sezóne bude zasadať Rada nášho hokejového klubu i Trénerská rada. Na čele Trénerskej rady je od tejto sezóny vedúci tréner nášho klubu Martin Tekáč. Členmi Trénerskej rady sú Erik Weissmann, Martin Gálik, Ivan Feneš a vždy sa jej zasadnutia zúčastňuje minimálne jeden člen z Predsedníctva klubu. Hlavnou úlohou Trénerskej rady je rozhodovať o zaradení hráčov do jednotlivých vekových kategórií, o parametroch športovej prípravy i tréningového procesu, rozhodovanie/príprava stratégie budovania jednotlivých vekových kategórií a konzultuje tiež dôležité športové rozhodnutia. Trénerská rada zasada pravidelne každý druhý týždeň v mesiaci, respektíve skôr podľa potreby. Každý druhý týždeň prebieha taktiež stretnutie všetkých hlavných trénerov - Trénerská porada (možnosť účasti majú aj všetci asistenti), ktorej predmetom je plánovanie a vyhodnocovanie priebehu tréningového aj zápasového procesu všetkých vekových kategórií.

Prehľad trénerov a ich asistentov v tejto sezóne

Predprípravka + prípravka -vedúci tréner: Ľubomír Líška, tréneri: Ján Dragúň, Marek Marušiak, Martin Cagáň, Lukáš Mikát, Benjamím Gondol, Kevin Kunderát, Ondrej Mazáček, Andrej Schwarz, Jakub Vakula.

Mladší žiaci - 6. ročník: Peter Kopecký, Ivan Schwarz, 7. ročník: Ivan Schwarz, Peter Kopecký.

Starší žiaci - 8. ročník: Martin Tekáč, Erik Weissmann, 9. ročník: Erik Weissmann, Martin Tekáč.

Dorast - hlavný tréner: Radoslav Smetana, asistent: Matej Tóth.

Juniori - hlavný tréner: Martin Gálik, asistent: Samuel Gašpar.

Tréner brankárov: Peter Veselovský.

Vedúci tréner mládeže: Martin Tekáč.